

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
RESİM ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

6. SINIF GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİ DERSİNDE KOPYA
YÖNTEMİNİN UYGULANMASININ ÖĞRENCİLERİN RESİM
BECERİSİNE ETKİSİ

ELİFE ŞAHİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
YRD. DOÇ. DR. AYŞE OKUR

KONYA

2015

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin

Adı Soyadı **EÜFE ŞAHİN**

Numarası **108309031013**

Ana Bilim / Bilim Dalı

**GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

Programı

Tezli Yüksek Lisans

Tezin Adı

**6.SINIF GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ DERSİNDE KOPYA YÖNTEMİNİN
UYGULANMASININ ÖĞRENCİLERİN RESİM BECERİSİNE ETKİSİ**

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası
(İmza)

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin

Adı Soyadı ELİFE ŞAHİN

Numarası 108309031013

Ana Bilim / Bilim Dalı GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İS ÖĞRETİMİNİN BU DALI

Programı Tezli Yüksek Lisans

Tez Danışmanı YRD.DOC.DR. AYŞE OKUR.

Tezin Adı 6.SINIF GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ DERSİNDE KOPYA YÖNTEMİNİN
UYGULANMASININ ÖĞRENCİLERİN RESİM BECERİSİNE ETKİSİ

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan .....
başlıklı bu çalışma .22../..05../.2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda
oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul
edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı

Danışman ve Üyeler

İmza

Yrd. Doç. Dr. Danış. Ayşe Okur
Doç. Dr. Ömer Beyhan
Yr. Doç. Dr. Hatice Karoğlu

ÖNSÖZ

Sanat eğitiminde, farklı öğretim yöntemleri kullanılmaktadır. Kopya kuramı da bu yöntemler arasında yer alır. Sanat eğitiminde bu yöntem birçok kez değerlendirmeler ve araştırmalar yapılarak incelenmiştir.

Bu araştırma 12 yaşındaki ortaöğretim öğrencilerinin görsel sanatlar dersinde kopya yönteminin kullanım durumunu belirlemek; öğrencilerin başarılarına ve yaratıcılıklarına etkisini incelemek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu araştırma sürecinde, bana yardımcı olan danışmanım Yrd. Doç. Dr. AYŞE OKUR hocama, araştırmamda yardımlarını esirgemeyen ÇUMRA OKÇU ŞEHİT MEHMET KEFELİ ORTAOKULU öğretmeni Nurcihan Battır ve öğrencilerine, ÖZEL ELMAS KOLEJİ öğretmeni Gülnur Çalışkan ve öğrencilerine, MEHMET BAYIR İMAM HATİP ORTAOKULU öğretmeni Zülfü Tan ve öğrencilerine teşekkürlerimi sunarım.

**ELİFE
ŞAHİN**

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı:	ELİFE ŞAHİN		
	Numarası:	108309031013		
	Ana Bilim / Bilim Dalı:	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilimdalı Resim İş Öğretmenliği Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans	X	Doktora
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Ayşe OKUR		
	Tezin Adı	6. Sınıf Görsel Sanatlar Eğitimi Dersinde Kopya Yönteminin Uygulanmasının Öğrencilerin Resim Becerisine Etkisi		

ÖZET

Bu araştırma ortaöğretim 6. Sınıfta okuyan 12 yaşındaki öğrencilerin yaptıkları kopya resimlerin resim eğitimlerine etkisini öğrenmek amacıyla yürütülmüştür.

Araştırmanın evrenini ülkemizdeki ilköğretim 6. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Evrenin tümüne ulaşamadığından araştırmanın amacına uygun olarak üç okul seçilmiştir. Bunlar; Çumra Okçu Şehit Mehmet İlköğretim Okulu, Özel Elmas Koleji, Mehmet Bayır İmam Hatip Ortaokuludur. Bu araştırma için üç okuldan 50 öğrenci seçilmiş ve bu öğrencilere kopya yöntemi kullanılarak resim yaptırılmıştır.

- Birinci aşamada; Kopyası yapılacak olan resmin, sanatçısı ve resmi hakkında bilgi verilmiştir.

- İkinci aşamada; Kopya yöntemiyle resim yaptırılmış.

- Üçüncü aşamada ise; Yapılan resmin oran-orantı, çizgi, renk, birlik, ritim özellikleriyle ilgili değerlendirilmesi yapılmıştır.

Yapılan değerlendirmeler öğrencilerin kazanım ve sınırlılıkları hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlamıştır. Bunun yanında yaşlarıyla, sanatsal gelişim basamakları arasındaki uygunluğu saptamak amacıyla da gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırmayla kimi öğrencilerin sanatsal gelişim basamağına uygun olduğunu görülürken, bazılarının ise bu basamağın çok altında oldukları tespit edilmiştir.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	ELİFE ŞAHİN		
	Numarası	108309031013		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilimdalı Resim İş Öğretmenliği Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora	☐
	Tez Danışmanı	Yrd. Doç. Dr. Ayşe OKUR		
	Tezin İngilizce Adı	6. Sınıf Görsel Sanatlar Eğitimi Dersinde Kopya Yönteminin Uygulanmasının Öğrencilerin Resim Becerisine Etkisi		

ABSTRACT

This research was conducted to find out the effect of the copied pictures, which were made by the 12 years old students in the 6-th grade, on their art education.

The universe of the research is the 6-th grade students in our country.

As it was difficult to achieve all universe, three schools were selected for the purposes of the research. They are “Çumra Okçu Şehit Mehmet Primary School”, “Private Elmas College”, “Mehmet Bayır İmam Hatip Secondary School”.

Fifty students from the three schools were chosen for this research and these students were given to draw some pictures using the copy method.

In the first step; Some information has been given to the students about the Picture, which will be copied, and the artist of this Picture.

In the second step; the Picture has been drawn by the students with the copy method.

Finally, In the third step, The drawn Picture has been evaluated according to the proportion, line, color, unity and rhythm features.

The evaluations have provided us to get enough information about achievement and limitations of the students. In addition to this, it was conducted to determine the correspondence between the students’ ages and artistic development steps.

With this research, some students have been identified as appropriate to the artistic development stages, and other students have been identified as considerably below the step.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	i
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi

I. BÖLÜM

1.1. GİRİŞ.....	1
1.2. Problem.....	2
1.3. Alt problemler.....	2
1.4. Araştırmanın amacı.....	2
1.5. Araştırmanın önemi.....	2
1.6. Varsayımlar (Sayılar).....	3
1.7. Sınırlılıklar.....	3
1.8. Tanımlar.....	3

II. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVENİN SINIRLARI

2. SANAT NEDİR?.....	5
2.1. Görsel sanatlar eğitimi.....	6
2.2. Görsel Sanatlar Eğitiminin Örgün Eğitimdeki Yeri Ve Önemi.....	8
2.3. 12 Yaş Çocuğunun Gelişim Özellikleri.....	10
2.4. 12 Yaş Çocuğunun Bedensel Gelişimi.....	10
2.5. 12 Yaş Çocuğunun Ruhsal Gelişimi.....	11
2.6. 12 Yaş Çocuğunun Bilişsel Gelişimi.....	11
2.7. 12 Yaş Çocuğunun Sosyal Gelişimi.....	12
2.8. Ortaöğretim Öğrencilerinin Sanatsal Gelişim Özellikleri.....	12
2.9. Sanat Öğrenimi Sonucunda 6. Sınıf Öğrencilerinde Sınıf Düzeylerine Göre Olması Gereken Kavrama Düzeyi.....	13
2.10. 6. Sınıf Öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine Göre Süreç İçinde Sanatın Elemanlarını Kavrama Yetileri.....	14
2.10.1.Çizgi.....	14
2.10.2.Şekil.....	14
2.10.3. Değer.....	15

2.10.4. Boşluk	15
2.10.5 Renk	15
2.10.6 Model	16
2.10.7. Doku.....	16
2.10.8. Tasarım	16
2.10.9 Oran- Orantı	16
2.10.10 Ritim	17
2.11. Çocukların Gelişim Sürecinde Çizgisel Kaynaklara Yönelmesi Ya Da Kopya	17
2.12. Kopya Kuramının Tarihi.....	22
2.13. Kopya Yöntemi.....	25
2.14. Uygulamada Kopya	26
2.15. Lowenfeld'in Resimsel Gelişim Evreleri Kuramı Ve Piaget'in Zihinsel Gelişim Evreleri Kuramı İle Eşleştirilerek Hazırlanmış Gelişim Evreleri Tablosu.....	28
2.16. Görünürde doğalcılık dönemi	28
2.17. Kopya Yönteminin Öğrenciye Sağladığı Kazanımlar Nelerdir?	30
2.18. Kopya Yönteminin Sınırlılıkları Nelerdir?	31
2.19. 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN UYGULADIKLARI RESİM ÇALIŞMALARI VE BU ÇALIŞMALARIN GENEL ÖZELLİKLERİ	32
2.20. İlgili Araştırmalar	33

III. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma modeli.....	34
3.2. Çalışma grubu	34
3.3. Veri toplama aracı	34
3.4. Verilerin analizi.....	34

IV. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

V. BÖLÜM

TARTIŞMA VE YORUM

5.1. SONUÇ	41
5.2. ÖNERİLER.....	41
KAYNAKLAR	42
EKLER.....	45

I. BÖLÜM

1.1. GİRİŞ

Sanat eğitimi; bireyleri sanat ve kültür alanlarında yetiştirilip, biçimlendirilme çabasıdır. Duygu, düşünce, tasarı, güzellik ve izlenimlerin farklı malzemelerle anlatıldığı yetenek ve hayal gücünün yaratıcılığın kişilik gelişimine öncülük ettiği bir eğitim etkinliğidir. İnsanların mutlu, huzurlu olmalarına, ruhsal sağlıklarının iyileşmesine yardımcı olan süreçtir de denilebilir.

Görsel sanatlar dersi görsel sanatlar alanında yapılan bütün uygulamalarda, kendini ifade etmede, bu ifade yolu ile iletişim kurmada, yaratıcı düşünmede, problem çözme de, bilgi ve malzeme seçiminde, niteliğe önem veren çağdaş gelişmeler ve yaklaşımlar sonucunda öğrenciye güzellik kavramını kazandırılmasını sağlamayı amaç edinmiştir. Algı birikim, el-göz ve zihin birlikteliğinin sağlanması bu amaçla çeşitli tekniklerin bilinçli bir rehberlikle uygulatılması ve uygulamalı çalışmalarla birlikte geçmişten günümüze meydana getirilmiş olan sanat eserlerini anlama, onları görsel olarak okuma ve onlardan haz alma birikiminin kazandırılmasını sağlar, öğrenme ve öğretme sürecinin dağılımında öğrencilerinin ilgi ve ihtiyaçlarının ve günün uyarıcı koşullarının göz önünde bulundurulması, amaçlanan öğrenci merkezli bir sanat eğitimi alanıdır (Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar) Ve Kılavuzu, 2006: 5)

Okullarda genel eğitimin bir parçası olarak verilen görsel sanatlar eğitimi. Kendine özgü yöntem ve teknikleri olan bir alandır. Temel yöntemler şöyle sıralayabiliriz; Anlatma ve gösteri yöntemi, Soru cevap yöntemi, Araştırmaya dayalı yöntemler, Kolaydan zora, Müzik ve derslerden yararlanma, Deneysel yaklaşım, Bilgisayar destekli yaklaşım, Kopya yöntemi, Müzik ve derslerden yararlanma, Deneysel yaklaşım, Bilgisayar destekli yaklaşım, Beyin fırtınası, psikolojik yöntem, Gözlem yöntemi, Çözümleme ve birleştirme yöntemi, Birleştirme ve sanat eğitimi yöntemi.

Sanat eğitimini en önemli işlevlerinden bazıları yaratıcılığı geliştirmesi, kendi kendine sağladığı yarar ve zarar incelenmiştir. Yetebilen, iletişim kurup, ifade gücü artmış bireyler yetiştirmesidir. Bu anlamda kopya yöntemi, yöntem olmanın yanında bir araç, yol olmuştur. Yapılan bu araştırmada 12 yaşındaki Ortaöğretim 6. Sınıf öğrencilerine uygulandığında, gelişim düzeylerine uygun olarak sağladığı yarar ve zara incelenmiştir.

1.2. Problem

Bu çalışma da “ 6. Sınıf Görsel Sanatlar Eğitimi Dersinde Kopya Yönteminin Uygulanmasının Öğrencilerin Resim Becerisine Etkisi “ başlıklı konu araştırılmaktadır.

1.3. Alt problemler

İlköğretim 6. Sınıftaki öğrencilerin resim derslerinde kullanılan kopya yönteminin sınırlılıkları ve kazanımları nelerdir?

Yapılan uygulamalarda öğrencilerin oran-orantı, çizgi, renk, birlik(bütünlük), ritimden oluşan sanatın elemanlarını kavramalarında kopya yöntemi etkili midir?

Dereceli puanlama anahtarı kullanılarak yapılan ölçmede kopya yöntemiyle yapılan resimlerle imgeleme dayalı olarak yapılan resimler arasındaki fark nasıldır?

1.4. Araştırmanın amacı

Bu çalışmanın temel amacı 6. Sınıf görsel sanatlar eğitiminde uygulanan kopya yöntemi ve imgeleme dayalı yöntemin: Oran-orantı, çizgi, renk, birlik(bütünlük), biçim(hareketlilik) sanatın elemanları açısından ne derece faydalı ya da zararlı olduğunu kanıtlamaktır.

1.5. Araştırmanın önemi

Sanat eğitiminin amaç ve gerekliliğinin özünde; insan ruhunun yüceltilmesi, insanın özgürleşmesi bireylerin ruhsal gereksinimlerinin doyurulması, dengeli, çağdaş ve duyarlı bir toplum yaratılması çabası güdülür. Sanat eğitimi; bireylerin özgün anlatım olanaklarını sağlar (Artut, 2001).

Doğru bir eğitim yaşantısından geçen, amaçları iyi tespit edilmiş sanat eğitimi alan birey, dünyayı daha anlamlı yaşar, maddeyi değiştirir ve yeniden biçim verir, yaratıcı olmanın yüceliğini yaşar (Baler, 1990; Ünver, 2002)

Sanat eğitimini bir parçası olan kopya yöntemi de çocukların gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır. Uygulanan yöntem şekil, şema oluşumunu sağlamanın yanında imge oluşumunu da gerçekleştirmiştir. Ancak hayal güçlerini sınırlayıp, kalıp yargılar ya da şekiller oluşmasına da sebep olmaktadır.

Bu yüzde yapılan çalışma da kopya yöntemi gerek öğrencilerin gelişimi, gerekse yaratıcılıkları için önem taşımaktadır.

1.6. Varsayımlar (Sayıtlar)

Kopya yönteminin sağladığı kazanımlar:

Kopyası yapılan örnekler birer vericidirler ve kopya yöntemiyle birlikte daha önceki bilgilerle bağlantı kurularak görsel deneyim artırılmıştır.

Kopya yöntemi pratik yapma imkânı sağlamıştır.

Çocukluktan gençliğe geçişte çizgide karşılaşılan kimi sanatsal sorunlar kopya yardımıyla öğrenilerek çözülmüştür.

Görsel sanatlar dersi konularının öğrenilmesinde kolaylık sağlanmıştır.

Kopyanın biçimi önceden saptanan hedeflere göre seçilmiştir.

Kopya yönteminin sınırlılıkları:

Çocuğun özgünlüğünü yitirmesine sebep olmuştur.

Çocuğun yaratıcılığını etkilemiştir.

Sanat çocukların doğal gelişimlerine bağlı olarak kendiliğinden gelişmiştir.

Kopya çocuğun özgüvenini olumsuz yönde etkilemiştir.

1.7. Sınırlılıklar

Araştırma: Türkiye Konya ili içerisinde izin alınacak ilköğretim okulları ikinci kademe (12-15) yaş aralığındaki öğrencilerin sanat eğitimi derslerinde vermiş oldukları çalışmalarla sınırlandırılacaktır.

1.8. Tanımlar

Sanat:

Bir duygunun, bir düşüncenin, bir tasarımın veya güzelliğin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı ve bunun sonucu ortaya çıkan üstün yaratıcılıktır (Komisyon,2001:8).

Sanat Eğitimi:

Kişinin duygularını, düşüncelerini, izlenimlerini, yetenek ve yaratıcılığını estetik bir düzeye ulaştırmak ve bu düzeyde bir anlatıma ulaştırabilmek amacıyla yapılan eğitim faaliyetlerinin tümü. (Yolcu, 2004: 88).

Görsel sanatlar eğitimi:

Sanatsal bilgi ve deneyimin çocuğa, gence, yetişkine belirli bir düzen içinde, kazandırıldığı bir disiplin olmalıdır. Sanat ürünü tarihi eleştirisi ve estetiği ile öğretilen ve öğrenilen bir ders olma durumundadır (Kırıçoğlu, 2002).

Sanatta kopya:

Kopya bir tanım ve kavram olarak çeşitli anlamlar içermektedir. Bunlar; Bir sanat yapınının ya da bir yazılı metnin taklidi olarak tanımlanacağı gibi, doğadaki varlıkların, nesnelerin olduğu gibi, gerçekteki yani figüratif anlayışla görüldüğü gibi yansıtılmasıdır (“sanal“: 2012). Kılı kırk yarararak bir şeyin tıpkısını üretmek, bir başka kaynaktan yararlanmak, fikir almak, çoğaltmak vb.

Yaratıcılık:

Lowenfeld (1982), araştırmacıların yaratıcılığı, düşünmede esneklik, fikirlerin akıcılığı, yeni ve değişik fikirler bulma yeteneği veya diğer insanlardan farklı yollarla düşünme olarak tanımlandığı belirtilmiştir. Genelde yaratıcılık; yapıcı olma, yapılan ve başarılan işte üretken davranış olarak düşünülmektedir. Yaratıcılık kavramının batı dillerindeki karşılığı “ Kreativitaet, creativity “dir. Latince “creare” sözcüğünden gelir. Bu sözcük doğurmak, yaratmak, meydana getirmek anlamındadır. Devingen, dinamik bir süreç olma niteliği sözcüğün anlamında saklı bulunmaktadır. (San, 1985: 13)

Harmoni: Uyum, armoni, ahenk,(“sanal“: 2012).

II. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVENİN SINIRLARI

2. SANAT NEDİR?

Bir duygunun, bir düşüncenin, bir tasarımın veya güzelliğin anlatımında kullanılan yöntemleri tamamı ve bunun sonucu ortaya çıkan üstün yaratıcılıktır (Komisyon,2001:8).

Sanatın kitabi tanımı bu şekildedir. Ayrıca; İki taraf-sanatçı ve sanatçının yapıtını algılayan (alıcı) açısından iki ayrı tanımlama ile karşımıza çıkar. Alıcı açısından; duygularımızda değişme yaratan, hoşya giden her şeydir. Sanatçı açısından; sanat, sanat adına üretilen her şeydir. Bu iki kısa ve öz tanımlama göstermektedir ki sanat, kişilerin kendi yargılarıyla oluşur ve bu yargılar ne denli ortaklaşırsa sanat denilen gerçekte o denli ortak bir anlam kazanır (Yenişehirlioğlu, Erinç Cantürk, yayın no:580).

Yani; sanat, insanın iç dünyasındaki duyguları dış dünyada elle tutulur, gözle görülür şekilde ifade etme ihtiyacından oluşmaktadır. İnsan, nasıl duymaya ve düşünmeye başladığı andan itibaren kelimenin gerçek anlamıyla hayata girmiş olursa, insanlık da duygularını ve düşüncelerini sesler, çizgiler ve renkler yardımıyla canlı veya cansız semboller halinde şekillendirmeye başladığı andan itibaren gerçekten tarih sahnesine girmiş olur (Yolcu, 2004:3).

Denilebilir ki sanat, din gibi felsefe insanı günlük yaşayışın darlığından sonsuzluğun enginliğine çekip götüren kuvvetli bir eldir. Mümkün gibi görüneni gerçek yapmak, belli belirsiz hissedilene seçik bir fikir duruluğuyla meydana koymak, duyuların ve hayallerin doğmasıyla ölmesi bir olan toparlanma hareketlerini bir eserin sentezi içinde kaynaştırmak ve ölümsüzleştirmek. Bu, adına sanat denilen yaratma ve yaşatma işinin gayesidir (Akverdi, 1953:7-8).

Sanat Neden Eğitimin Temel Aracıdır?

A.MASLOW' a göre sanat eğitimin temel aracıdır;

Çünkü; Güzel sanatlar bir iletişim sistemidir ve bize insan ilişkileri konusunda çok şey öğretirler. Sorun çözme yaratıcılık gerektirir ve bize günlük sorunlarla başa çıkmayı ve yetişkin olmayı öğretir. Algılarımızı çeler ve çevremizdeki dünyayı hissetmeyi ve yorumlamayı öğretir. Mecazlar kullanarak benzemeyen şeyler arasında

benzerlikler kurmayı, onlar bize öğretir. Güzel sanatlar, kendini disipline etme olduğu kadar eserin peşinde koşmanın da çocuğudurlar. Kimi yönlerden bilime benzerler. Güzel sanatların eğitim yönü kadar güdüleme yönü de fazladır. Bireyin tüm yönleriyle gelişmesi için temel elemandırlar.

Eğitim büyümeyi öğrenmek ve ne yöne doğru büyümek gerektiğini öğrenmektir. İstenen ve istenmeyen şeyin ne olduğunu, neyin seçilmesi, neyin seçilmemesi gerektiğini öğrenmektir.

İçselleştirilmiş öğrenme, içsel öğretim ve eğitimde sanat bizim biyolojik ve psikolojik bütünlüğümüze o kadar çok uymaktadır ki, bu dersleri az bulunur ya da lüks olarak görmekten çok onu eğitimin temel yaşantıları haline getirmek gerekir (Aktaran: Sungur, 2001: 47) .

2.1. Görsel sanatlar eğitimi

Sanat eğitimi, sanatın tüm alanlarını içine alan, okul içi ve okul dışı sanat eğitimini tanımlayan bir kavram olarak kullanılmaktadır. Sanat eğitimi, kişiye estetik yargı yapabilmeyi öğretmeyi amaçlar ve aynı zamanda yeni biçimleri algılamayı, kendini doğru biçimde ifade edebilmeyi öğretir. Buradan da sanat eğitiminin amacının, sanatçı yetiştirmek değil; her öğrenciyi yaratıcılığa yönlendirip, öğrencinin bilgisel, bilişsel, duyuşsal ve duygusal eğitim ihtiyaçlarını karşılamak olduğu düşünülebilir. “ Dar anlamıyla sanat eğitimi ve öğretimiyle ilgilenir”. Bu öğretimin kapsamı içinde uygulamaya yönelik sanat etkinlikleri, sanat yapıtı inceleme, sanat tarihi ve estetik yer alır (Uysal, 2005: 41)

“ Sanat üzerine yazı yazan çoğu kişiler, sanattaki yaratıcılıktan ve bunu etkisiyle genel yaratıcılığın gelişmesinden ruhsal sorunların tedavi sözcüklerinden, iletişim hünerlerinden, estetik bilginin gelişmesinden ve sonuç olarak da estetik kriterlerden söz derler.

Amaçların ve ders programını yeniden yönlendirilmesini kapsayan bu değer kavramlarından bazılarının entelektüel bir yeri vardır. Diğerleri ise en azından yetersizdir. Çünkü hiçbiri sınıftaki günlük faaliyetleri yeter derecede etkilemiş gibi görünmemektedir (Gürer, 1992: 2).

Görsel sanatlar eğitimi, sanatsal bilgi ve deneyimin çocuğa, gence, yetişkine belirli bir düzen içinde, kazandırıldığı bir disiplin olmalıdır. Sanat ürünü tarihi eleştirisi ve estetiği ile öğretilen ve öğrenilen bir ders olma durumundadır (Kırışoğlu, 2002).

Görsel sanatlardaki yeteneğin ve yaratıcılığın eğitimle geliştirilebilir oluşu, sanatta bilimi buluşturan bir alan olan görsel sanatlar eğitimi alanının var olmasını sağlar. Görsel sanatlar eğitimi tüm bireyleri daha çocukluklarından başlayarak kültürel açıdan yetiştirdiği; akıl yürütmeyi, hayal kurma ve beceriyi doğru bir şekilde geliştirirken, algılarına ve düşüncenin çok çeşitli yollarını temellerini öğretmek öğrencilere yardım eder (Özsoy, 2003: 51).

İnsanın duyu, duyum, duygu ve düşlem gücünü, imgelemine eğitime kaygıları içindeki bir sanat eğitimi anlayışı yerine, öğretilirliğiyle, çocuk ve genci yalnız duyarak değil, düşünerek tartıp biçerek, eleştirerek; yaşayarak yapmaktan çok yapılanın üzerinde düşünerek kendini gerçekleştirmek, çevresiyle ilişki kurmak ve bu çevreyi düzenleyebilmek için neler gerektiğini hesaplayarak; dış dünyadan koparak değil, tersine onunla bağdaşarak, bilim ve teknolojiyi içermek üzere insanın her alanda yaratıcı, tasarlayıcı, düşünce üreten yanını pekiştiren bir sanat eğitimi anlayışı giderek egemen olmaktadır (San, 2010: 28). Sanat eğitiminin egemen olduğu yerlerde de yaratıcılığın, yeni düşüncelerin gücü kendiliğinden karşımıza çıkmaktadır.

Sanat eğitimi yeni bir tanım olarak sanat ve bilim çevrelerine benzemiş görünse de, terimin kavram ve kapsam olarak tam yerine oturduğu söylenemez. Çünkü bu güne kadar bu terim yerine ya da alanı belirlemeye yönelik kullanılan terimler oldukça fazladır. (resim-iş, sanat öğretimi, sanat yoluyla öğretim, estetik eğitim, güzel sanatlar eğitimi, plastik sanatlar eğitimi, sanata doğru eğitim, temel sanat eğitimi vb.) Sanatın eğitimiyle ya da sanatı konu alan eğitimle ilgili olarak oldukça fazla sayıdaki bu kavramlar zaman zaman kargaşaya da zemin hazırlamakta ve zihinleri karıştırmaktadır (Yolcu, 2004: 86).

Görsel sanatlar eğitimi, görsel sanatlar kavramının daha iyi anlaşılması açısından dar ve geniş anlamlarıyla incelenebilir. Dar anlamıyla görsel sanatların eğitimi ve öğretimi içinde, uygulamaya yönelik sanat etkinlikleri, sanat yapıtı inceleme, sanat tarihi ve estetik yer alır. Dahası, araç, gereç, işlik donanımı ile öğretim programları, çalışma düzeni, değerlendirme gibi yöntemsel konuları da içerir (Kırıçoğlu, 2002).

Geniş anlamıyla, görsel sanatlar eğitimi ise, eğitim biliminin bir dalı olarak sanatın, estetiğin, sanat tarihinin eğitim ve öğretimle ilgili bütün sorunlarıyla ilgilenir. Bireyin sanatsal ve estetik gelişimi, sanatta öğrenme ve yaratıcılık eğitiminin

metodolojisi ile ilgili sorunlara felsefe, psikoloji, toplumbilim ve antropoloji gibi bilim dallarıyla ilişki kurarak üst düzeyde çözümler sunar. Kuramını oluştururken bu dalların bilimse araştırmalarından araştırma yöntem ve tekniklerinden yararlanır (Kırıçoğlu, 2002: 3).

Sanat eğitimi sürecinin bütününde; yeni, özgün, ilginç düşünsel arayışlar, sanatlar yoluyla somutlaşır: görülür, duyulur, eleştirilebilir, değiştirilebilir duruma dönüşür. Bu dönüşümde sanatın estetik yasaları etkin olduğundan, düşünme ve düşündüğünü dışa vurma estetik bir bütünlük içinde gerçekleşmektedir. Sanat eğitiminin hedefine ulaşması için özellikle okul öncesi ve ilköğretim okullarında resim, şiir, müzik, drama, öykü, dans, yontu gibi tüm sanatların çocuğun yetenek ve eğilimleri doğrultusunda eğitime girmesi gerekir.

Yeterli sanat eğitimi almış bireyleri yaşadığı dünyaya eleştirel bir gözle bakabilir, yeni çözüm yolları önerebilir ve insanlığa daha güzel bir yaşama ulaşması için katkıda bulunabilir (Yolcu, 2004: 34).

2.2. Görsel Sanatlar Eğitiminin Örgün Eğitimdeki Yeri Ve Önemi

Toplumların bilimsel, ekonomik, kültürel değişim ve gelişimleri o toplumu oluşturan insanların eğitilmesine bağlıdır. Eğitim, toplumdaki bu değişimlerin nedeni olan düşünce, beden ve ruhsal değerleri gelişmiş çağdaş insanları amaçlar. Yalnızca geçmiş ve bugünü değil, toplumun geleceğini düşünerek bireyleri araştıran, bulan, üreten bir yapıya yönelir (Ünver 2002: 23)

Bu işlevleri karşılayamayan günümüz eğitim kurumları çağın gereksinimlerine, isteklerine uygun, dengeli, düzenli, toplum yararına, üretime dönük, bilimsel eğitim veren kurumlar olma çabasıdadır. Ülkemizde özellikle son yıllarda yakından incelediğimiz, geçmişi de olan çalışmaların olumlu sonuç vermemesi sonucunda hala ezber, bilgi depolamaya dayalı bir eğitim süreci yaşamaktayız. Belleği geliştirmeye yönelik programlar yerine yaratıcılığı geliştirmeye yönelik program çabaları, eğitimin diğer unsurlarına (eğitimci, mekan, araç-gereç) ilişkin sorunlara bağlı olarak istenilen amaca ulaşılamamaktadır. Başarısızlığın önemli bir nedeni de, tutarlı davranan, değerler üreten, taratabilen bireylerin yetişmesinde çok etkin olan sanat eğitimine genel eğitim sistemi içinde gereken önemin verilmemesidir (Ersoy 1990:275)

Sanatlar eğitimi öncelikle örgün eğitimde, bilim ve teknik eğitimin kesinlikle yanında ve eş değerde yer alması gereken, elverdiğince çeşitli sanat dallarında yapılacak

öğretimin adıdır. Bu öğretimin hangi eğitim basamaklarında, hangi yöntemlerle ve yaklaşımlarla verileceği konusunda çalışan, kuramlar üreten ve uygulamaların niteliğini saptamaya çalışan bilim dalı da sanatlar eğitimbilimidir.

En son gelişmelerle, ileri ülkelerde sanatlarla ilgili dersler, hem sanatların kendi aralarında hem de sanatların diğer derslerle – tarih, ana dili, toplu yazma, sosyal bilgiler vd. entegre edilmesi yoluyla işlenmeye başlanmıştır. Ders dışı etkinliklerde de pek çok proje çalışması, çeşitli sunumlar, okul şenlikleri gibi çalışmalarda, en başta yaratıcı drama olmak üzere, resim, grafik, güzel yazma, üç boyutlu çalışmalar, enstallasyonlar, performans, dans, müzik, ses ve ışık düzenlemeleri gibi alanlar çimento görevini görürler. Sanatlar eğitimini almamış öğretmenler ve yöneticilerle, sanatlar hakkında yeterince bilgilenmemiş öğrencilerle ise bu gibi etkinlikler yürütülemez.

Doğru bir eğitim yaşantısından geçen, amaçları iyi tespit edilmiş sanat eğitimi alan birey dünyayı daha anlamlı yaşar, maddeyi değiştirir ve yeniden biçim verir, yaratıcı olmanın özgürlüğünü ve insan olmanın yüceliğini yaşar.

Sanat alanındaki yaratmalarda gerekli olan yetenekler bilim ve teknikteki yaratmalarda da geçerlidir. Bu bakımdan gelişmiş ülkeler okul öncesi dönemlerden itibaren sanat eğitimine ağırlık vermekte ve bireyi her türlü yaratıcılığa hazırlamaktadır. Küçük yaşlarda başlayan ve örgün eğitimde devam eden sanat eğitimi, yaratıcılığı geliştirirken estetik bir düzey, iyi, doğru, güzeli seçebilme, karar verebilme ve kritik yapabilme becerisini beraberinde getirecektir. Çocuğa daha küçük yaşlarda yaratıcılık için gerekli olan görmeyi, işitmeyi, algılamayı öğretmek de ilk aşama olarak değerlendirilebilir.

Bireysel farklılıklar ve özellikler düşünüldüğünde sanat eğitiminin, genel eğitimin (dolayısı ile yetkin insan olmanın) etkin bir aracı olduğu gerçeğine varırız. Sanatın bir özgürlük ve bireysel yaratıcılık olgusuna dayandırılması ise toplumda farklı alan ve düzeylerde yaratıcı bireylerin etkinliğini ve gücünü ortaya koyacaktır (Ünver 2002: 24-25).

İnsanoğlu binlerce yıl doğal koşullara bağlı olarak çevresine uyum sağlamak için yaşarken, çağdaş dünyada kendi gerçeklerine göre çevresini biçimlendirmektedir. Bugünkü insanın ruh sağlığı, insan yapısının temel unsurlarından ödün vermeden, bu unsurları uyumlu olarak geliştirmeyi ve bu gelişim içinde yetenekleri en üst seviyeye yükseltecek olan tam bir eğitim vermeyi gerektirir. Bu nedenle bireyde yalnızca

rasyonel düşünceyi geliştirerek, onun duygu boyutunu ihmal etmek geleceğin insanını yarım bir varlık yapmak olur (Yetkin, 1968: 126)

Bütün bunların yanında sanat eğitimi ile kültür değerlerimizi ve sanatlarımızı sevdirebilir, sanatsal bir bilinç kazandırabiliriz. Sanat, toplumsal yaşamadan soyutlanamayacak bir kavram ve olgu olduğuna, toplumların kültür ve uygarlık düzeyi yetiştirdiği sanatçılar ve sanat eserleriyle ölçüldüğüne göre sanat eğitimini örgün eğitim içinde yeniden sorgulamak gereklidir (Ünver 2002: 24)

Ülkemizde yüksek düzeyde sanatların küçük bir kesimin ilgi alanına girdiği bilinmektedir. Bunun nedenleri bu sanatların çoğunluğun yaşam düzeyinin üzerinde olmasının yanında toplumumuzdaki sanat eğitiminin eksikliğidir. Aslında bu eksiklik sanat üreticisinin nitelik ve niceliğini olduğu gibi, sanat tüketicisinin de yetişmesini olumsuz yönde etkilemektedir. Eksik sanat eğitimi olarak toplumda önemli görevlere gelmiş insanlar için büyük sanat eserleri dahi bir değer ifade etmez. Bu nedenle uygar bir toplum yaratma çabasının en önemli şartı sanat eğitimidir. Ancak, yaratıcı insan yetiştirmeyi amaçlamayan, geleneksel, tutucu eğitim yöntemlerinde ısrar eden ülkelerde sözü edilen amaçları gerçekleştirecek sanat eğitiminin gelişmesi çok zordur. Bunu başarmak için, okullarımızda sanatı kendine özgü ilkeleriyle bir eğitim disiplini olarak gerçek yerine oturtmak ve gerekli öğretimi yapmak zorunludur (Kırıçoğlu, 1990: 53).

2.3. 12 Yaş Çocuğunun Gelişim Özellikleri

12 yaş arasındaki çocuklar bedensel, ruhsal, bilişsel, sosyal ve görsel gelişimlerinde çeşitli etkenlere bağlı olarak değişik özellikler sergilemektedirler.

2.4. 12 Yaş Çocuğunun Bedensel Gelişimi

Ergenlik döneminin esas fiziksel değişikliklerinin olduğu, çocuk görünümünden yetişkin görünümüne ulaşıldığı ilk dönem erinlik dönem olarak adlandırılır. Fiziksel olarak önce el ve ayaklarda olmak üzere hızlı bir bedensel büyüme ve hormonların etkin çalışması ile ses değişimi, tüylerin artması, derinin kalınlaşması gibi ikincil cinsiyet özellikleri kazanılır. Bu dönem bedensel değişikliklerin yaşandığı bir dönemdir. Hatta bu yüzden beden oranları değişir. Bedensel değişiklikler kişinin elinde olan değişiklikler olmadığı için, kişi elinde olmadan meydana gelen bu değişiklikler çerçevesinde bedenini kabullenmek ve onu becerikli bir şekilde kullanmayı öğrenmek durumundadır. Hızlı bedensel büyüme vücudu tam olarak kontrol edememe ve buna bağlı bir takım acemiliklere, sakarlıklara neden olabilir.

2.5. 12 Yaş Çocuğunun Ruhsal Gelişimi

Çocuğun reşit oluncaya kadar geçireceği psikolojik dönemlerin en karmaşığı ergenlik dönemidir. Erinlik ve devamında gelen ergenlik dönemi ile ilgili doğru ve sağlıklı bilgilendirme yapılmadığı sürece, bedenindeki değişikliklerle birlikte sağlığı ile ilgili kaygılar ve korkular yaşayabilir. Yine bazılarının erken bazılarının ise yaşlılarına göre gecikmeli olarak erinlik dönemlerine girmeleri, duygusal bakımdan hiç büyümeyeceği gibi bazı kaygılara neden olabilir. Ergenin dikkati tamamen kendisi ve bedeni değişiklikler üzerine odaklaştığından fiziksel görünüşü ile ilgili bazı sıkıntı yaşayabilir Bu durumda kendi bedenine ilişkin olumlu tutumlar geliştirmesi, fiziksel görünüşten çok yetenek ve becerilerini geliştirilmesinde önemli olduğu zaman zaman vurgulanmalıdır. Freud, ergenlik dönemini genital dönem olarak adlandırmıştır. Çocuk cinselliktir. cinselliği üreme amacına yönelik cinsellik değil daha çok haz almaya yönelik bir Ergenlik ile birlikte kişini cinselliği, üreme amacına yönelik hale gelir. Freud, bu dönem üzerinde fazla durmamakta, kişinin yetişkin cinsel davranışları edindiğini söylemektedir. Ergenlik döneminde ergen benmerkezciliği denilen herkesin ona dikkat ettiği gibi bir düşünce biçim görülür. Bu düşünce biçimi yüzünden ergen herkesin ona baktığını, onu gözlediğini düşünür ve kendini sürekli olarak sahnede hisseder.

2.6. 12 Yaş Çocuğunun Bilişsel Gelişimi

Piaget'e göre birey ergenlik dönemi ile birlikte yetişkin gibi düşünebilme özelliklerini kazanır; soyut düşünebilmeye başlar. Bu dönemde zihinden işlemler yapılabilir; hipotez geliştirilerek problemlere analitik çözümler bulunabilir. Soyut işlemler dönemi ile birlikte kişi satranç oynamaya başlayabilir. Daha önceki dönemlerde satranç karmaşık ve anlamsız bir oyundu. Bu dönemin bir diğer özelliği de birleştirmeci düşünmedir. Birkaç faktörün birlikte ele alınarak sorunun çözülmesi bu dönemde edinilir. Ayrıca faktörler bu dönemde soyutlanabilir ve bilimsel sorunlara çözümler aranabilir. Bir sarkacın salınımı neye bağlıdır diye sorulduğunda, bu dönemden önceki çocuklar ipin uzunluğu, ağırlık ve uygulanan kuvvet faktörlerini birbirinden soyutlayamazlar.

Bir diğer husus da, derste anlatılan bir takım kavramların hala fazla soyut gelebilmesidir. Bu yüzden laboratuvar deneyi gibi yöntemler eğitimde yararlıdır.

Ergenlik dönemine giren kişilerin kardeş kavramını bile henüz tam olarak edinmedikleri akıldan çıkarılmamalıdır.

Zihinsel gelişme olarak gittikçe yetişkinlerin zihinsel gelişimlerine yaklaşan bir gelişme vardır. Bir önceki döneme oranla soyut düşünebilme yeteneğinde bir artış gözlenir.

2.7. 12 Yaş Çocuğunun Sosyal Gelişimi

Bir önceki dönemde kendi kaşına hareket edebilme becerisi kazanan birey, artık toplum içinde kendi başına girişimlerde bulunabilir. Başkaları ile kendi tercihleri doğrultusunda etkileşimler kurabilir. Değer sistemi geliştirme ve sosyal sisteme bağlantılı olarak ergen artık yetişkin toplumsal düzeni içine girmek ve sorumluluk yüklenmek ister.

Duygusal ve sosyal yönden ergen, çocuksu tavırlardan kurtularak yetişkinlik davranışlarını benimsemeye başlamaktadır. Kendi cinsinin yapması gereken rolleri benimser, karşı cinsel yönelik olumlu tutumlar geliştirmeyi, onlarla olumlu ve yapıcı ilişkiler kurmayı öğrenir. Gittikçe artan bağımsızlık kazanma, kendini kanıtlama çabalarını desteklemek amaçlı spor, müzik, sanat, bilim gibi kendini ve yeteneklerini ilgili etkinliklere yönlendirilmesi gerekebilir. Ayrıca bağımsızlık duygularının gelişmesi çabasında ailenin ekonomik gelirlerine yardımcı olmasına yönelik bir takım işler yapması, görev ve sorumluluklar yüklenmesi, gittikçe ilgi ve yeteneklerini belirginleştirerek bir meslek seçimine doğru yönelmesi desteklenebilir (Kasparoğlu, 2008: 23-25)

2.8. Ortaöğretim Öğrencilerinin Sanatsal Gelişim Özellikleri

Erinlik çağından ergenlik çağına girinceye kadar bu döneme yeniyetmelik çağı denilmektedir. Bazı uzmanlar, bu dönemde insanoğlunda meydana gelen bazı değişiklikleri dikkate alarak, bu döneme “ikinci kez dünyaya geliş “ olarak niteliyorlar. Konu ile ilgili uzmanlardan bir kısmı, yaptıkları araştırmaların sonucuna göre yeniyetmelik çağını yaklaşık olarak 11-12 yaşları arasında olduğunu ileri sürmektedirler. Aslında yeniyetmelik çağının ne zaman, hangi yaşta başlayıp, ne zaman sona erdiği kesin bir takım yaş basamakları verilememektedir. Çocukların bir kısmı ergenlik çağına 11 yaşlarında girerken, içlerinde 15 yaşına geldikleri halde erinlik çağına henüz girememiş olanlarda bulunabiliyor.

Çocuklukla erişkinlik arasında, gençlik ya da delikanlılık denilen uzun bir dönem yer alır. 12.yaştan 21.yaşına kadar süren bu dönem, çocuğun hayatında önemli değişikliklerin belirdiği, hızlı bir büyüme ve olgunlaşma çağının ilk ayağı olan 12-15 yaş dönemi, çocukları en çok anne, baba ve öğretmen bu çocuklar üzerinde disiplin kurmakta ve denetim altına almakta zorluk yaşarlar (Yolcu, 2004: 34).

Ortaokul yıllarına denk düşen ilk gençlik, yeniyetmelik ya da ergenlik öncesi yaşlarında cinsel uyanışla birlikte yeni ruhsal özellikler ve davranışlar da kendini gösterir. Bu davranış ve özellikleri şöyle sıralayabiliriz;

- Ergenin genel olarak duygularında istikrarsızlık olduğu görülür. Bir gün önce çok mutlu ve enerjik olan ergen ertesi gün kabuğuna çekilmiş ve bitkin olabilir. Duygular anlık olarak bile değişkenlik arz edebilir.
- Fiziksel, duygusal, toplumsal, zihinsel ve yaratıcı özelliklerinde aşırı kararsızlıklar sergilerler.
- Derslere ilgisi azalmış, çalışma düzeni bozulmuştur.
- Kendine tanınan hakları yetersiz bulurlar. (Yolcu, 2004: 36)
- Fiziksel görünüm olarak çirkin ve hantaldırlar.
- İç çatışma, aşırı sevgi, kıskançlık ve çocukluğun güvenliğini kaybetme duyguları taşırlar.

2.9. Sanat Öğrenimi Sonucunda 6. Sınıf Öğrencilerinde Sınıf Düzeylerine Göre Olması Gereken Kavrama Düzeyi

Temel eğitimin birinci kademesinde öğrencilerin, almış olduğu sanat eğitimi sonucunda belirli bir yetkinliğe-gelişime ulaşabileceği bilinen bir gerçektir. Aşağıda 6. Sınıfa gelen öğrencilerin estetik gelişim düzeyleri belirlenmiştir.

- Ara renkleri ve onların türevlerini oluşturabilmelidirler.
- Sanat etkinliklerinde renk şemalarını anlayabilmeli, tanıyabilmelidir.
- Seçkin, bilinen sanatçıların yapıtlarını tanıyabilmelidir.
- Farklı karakterlerdeki çizgilerin kullanımında yetkinleşebilmelidir.
- Çevresindeki olay ve sorunlara karşı daha duyarlı olabilecek düzeye gelebilmiş olmalıdır.

- Kendisini ve arkadaşlarının yapıtlarının anlam ve amacı hakkında hipotezler veya görüşler belirtebilmeli, kritik yapabilmelidir (Artut , 2002: 292-293)

2.10. 6. Sınıf Öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine Göre Süreç İçinde Sanatın Elemanlarını Kavrama Yetileri

Genel artistik görünüm: duygusal yoğunluk, kritik dönem, sıkça değişen konular.

Resim-iş dersinde yetenekler belirlenmeye başlar.

Estetik sezgi ve bilgileri yoğundur.

Doğal çevreden haberdardırlar(Yavuzer, 1992: 67)

Resim konularında kız, erkek gibi cinsiyet farklılıkları dikkat çeker. Özgür olma duygularını kişiliklerini bulma yolunda yeni hevesler yaratıcılıklarını dolaylı biçimde ve olumlu ölçüde yansıtırlar. (MEB, 1992: 12)

2.10.1.Çizgi

Hemen hemen tüm çizgi çeşitlerini tanırlar, çizgileri bütün yönlerde kullanabilirler.

- Hareket ve üç boyutu oluşturmak için çizgilerden yararlanırlar.
- Çizgilerinde derinlik (perspektif) kavramı net bir şekilde görülür.
- Sanatçıların çizgilerini merak ederler, incelerler.

Çizimlerinde bazı konuların hareketlerini rahatça verebilirler, karikatürize edebilirler (Artut , 2002: 307)

Bu evrede insan figürünün büyük bir ayrıntıyla çizildiği tahmin edileceği gibi, cinsel özelliklerinden haberdar olmanın büyük ölçüde arttığı, bunların resme yansıdığı gözlenmektedir (Yavuzer, 1992: 67)

2.10.2.Şekil

Doğadaki farklı nesnelerin ayrıntılarını incelerler, karşılaştırırlar.

Koni, küp, silindir, üçgen gibi basit şekilleri ve kompozisyonlardaki organik şekilleri analiz eder ve çalışırlar.

Soyut çizimlerde gerçekçi şekiller kullanmayı denerler.

Çizgi, gölge ve renklerle şekiller yaratırlar, onları organize ederler.

Pozitif-negatif şekil ilişkisini öğrenirler.

Fotoğraflarda, portrelerde, peyzajlarda ve figürlerde şekillerin kullanımları arasındaki farkları ve benzerlikleri incelerler.

Sanatçıların, şekilleri yapıtlarında nasıl kullandıklarını analiz ederler.

2.10.3. Değer

Açık koyu değerleri kavrarlar, modelden çizimleri denerler.

Form oluşturmak ve giysilerdeki kıvrımları belirtmek için gölgeleri ve gölgelendirmeyi denerler.

Bir kompozisyonda üçüncü boyutun belirlenmesinde gölgelerin nasıl kullanıldığını merak ederler, incelerler, denerler.

2.10.4. Boşluk

Derin illüzyon yaratmak için boyut, renk, yerleştirme ve üst üste sıralamayı dener ve analiz ederler.

Perspektifin ilk kavramlarını anlar ve denerler.

Ufuk çizgisi, kuş bakışı, görme noktası gibi terimleri anlarlar.

İki boyutluluk (düzlük) ve üç boyutluluk (hacim) boşlukları arasındaki farkı anlamaya çalışır ve denerler.

Sanatçıların boşluğu yapıtlarında nasıl kullandıklarını analiz ederler.

2.10.5 Renk

Renk bilgisini genişletirler, birinci-ikinci renk tonlarını tanırlar.

Renklerin tonlarını gölgeleme işleminde kullanmayı öğrenirler.

Renk zıtlıkların (kontrast), değerlerini, yoğunluklarını öğrenir. Renklerle hacim oluşturmayı öğrenirler.

Renk etkilerini, atmosferi ve insanların duygusal durumlarını nasıl etkilediklerini öğrenirler.

Kişisel renk tercihlerini ve seçimlerini analiz ederler.

Düşüncelerini renk ve çizgiler kullanarak gerçekçilikten öte duygusal bir şekilde de ifade edebilirler.

Sanatçıların yapıtlarında renkleri nasıl kullandıklarını analiz ederken, renklerin dilini öğrenir ve kullanırlar.

2.10.6 Model

Ritim, hareket ve boşluğu kullanarak modeller geliştirebilirler.

Modelleri oluşturmak için renk, çizgi, ışık gölge gibi sanatın diğer elemanlarını kullanabilirler.

Modellerin sanatçıların sanat yapıtlarında ve diğer kültürlerde nasıl kullandıklarını öğrenme eğilimi içindedirler.

2.10.7.Doku

İki ve üç boyutlu yapılar arasındaki farkı bilirler.

Dokulu nesnelere kullanarak çeşitli etkinliklerde (iki ve üç boyutlu tasarımla) bulunurlar.

Dokulu nesnelere detayları ilgilerini çeker.

Sanatçıların sanat yapıtlarında ve el işlerindeki dokusal motifleri analiz ederler.

2.10.8.Tasarım

Simetrik olan veya olmayan deneyi tanırlar veya kullanırlar.

Kompozisyonda dengeyi sağlayabilmek için sanatın diğer elemanlarını kullanabilirler.

Üstünlük, vurgu ve çeşitlilik için sanatçıların çalışmalarını incelerler.

Sanatın elemanlarını seçiminde, tasarım ilkeleri göz önünde bulundurularak zıtlık, çeşitlilik ve uyumu denerler.

2.10.9 Oran- Orantı

Oran-orantı, sanat eserindeki belli elemanların veya bilgi objelerinin birbirleriyle ve bütünle ilişkisine işaret eder. Oran-orantı genellikle vurgu ile yakından ilgilidir. Bu biçimin büyüklüğü, başka bir şeklin daha küçük niteliğiyle mukayese edilir ve buda görsel bir vurgu yaratır. İzleyicinin gözü otomatik olarak daha büyük ve dominant, yani baskın olana kayar. Nesnenin kendi içinde veya başka nesnelere renk,

biçim, leke anlamında ya da boyutlar arasında dengeli bir bütünlük oluşturulmasına yönelik estetik ilişkilerdir. Aynı biçimlerin oran açısından aynı niteliklerde olması sanat ürününün plastik değerini azaltır, monotonlaştırır. Nitekim tasarımcı, görsel unsurların orantısal ilişkilerinde değişken yapılar kurmaya çalışır. Çünkü, genişliğin uzunluğa renkli olanın renksiz olana, bir ölçünün diğerine eşit olduğu tasarımlar, tekdüze görünmekten kurtulamazlar. (Hatipoğlu, 2007: 23)

2.10.10 Ritim

Ritim; hareketle yakın ilgisi olan sanat ilkesidir. Ritim anlatılmaktan çok, sezilir.

Ritim bir sanat eserinde görsel bir tempo yaratmak için tekrarlanan elemanların dikkatli düzenlenmesiyle gerçekleştirilir. Bu tekrarlanan elemanlar, izleyicinin bakışının eserin yüzeyine kolayca gezmesini, dolaşmasını sağlar. (Hatipoğlu, 2007: 23).

2.11. Çocukların Gelişim Sürecinde Çizgisel Kaynaklara Yönelmesi Ya Da Kopya

Sanat, çoğu ebeveyn tarafından çocukların yapmaktan hoşlandığı ancak yaşamlarında gerçek bir etkisi olmayan “güzel” bir şey olarak düşünülür. Oysa sanatın çocuğun hayatında çok büyük bir önemi vardır. Ebeveyn bu gerçeği görürse çocuğun gelişimi adına pek çok şey yapılabilir. Eğer aileler sanatın çocukları üzerindeki etkisinin farkında değillerse bilmeden çocuklarına zarar verebilirler. Bu konuda en önemli problem, birçok ebeveynin renk ve şeklin önemi konusunda yanlış anlayışlarından doğmaktadır. Estetik ifadenin anahtar öğeleri olan şekil ve renk çocuğun estetik ifade yeteneklerini geliştirmesine yardımcı olabilir. Bu iki ögenin önemini iyice kavramalıyız.

Eğitim sanatı bölümünde “yaşam “ ve “form” ayrımının eğitim ve gelişim sürecinde önemli rol oynadığından bahsettim. İçsel gelişim esnasında sürekli yaşam ve form kutuplarını bütünleştirmeye çalışırız. Çizim ve boyama dünyasında “yaşam”, ifadesini bizim seçtiğimiz renklerde bulurken; “form”, bizim verdiğimiz biçimlerle ifade kazanır. Yaşam ve form kutupları arasındaki dengeyi kurma bütün sanatçılar için her zaman zor olmuştur.

Aslında sanat dünyasında karşılaşılan güçlükler gerçek hayattaki güçlükler gibidir ve her ebeveyn aşağı yukarı bu zorluklara sanatçılar kadar aşinadır. Tak fark; sanatçılar bu zorlukların üstesinden gelebilmek için kağıt veya kanaviçe üzerinde çaba sarf ederken, aileler insanlarla mücadele içindedir. Gerçekten bu engelleyici zorlukları

sentez etmeyi öğrenmek bütün insanların beklentisidir. Kağıt üzerinde bu zorluklarla çalışma, bir ömür boyu onlarla nasıl yaşanacağını öğreten faydalı bir araçtır. Kasların gerilmesi bir kutuptur. Şekle doğru yönelme gereklidir; ancak bu gücün baskın olmasına izin verirsek kaskatı, hareketsiz bir hale geliriz. Çizim ya da boyamada da durum aynıdır. Çocuk harici şekilleri kusursuz bir şekilde kopyalamakla uğraştığında yaptığı şeyler doğallıktan yoksun olur ve kolaylıkla tahmin edilebilir.

Çocuk doğduğunda şeklin çok az anlamı vardır, renk birincil deneyimdir. Bunun sebebi çocuğun hayat deneyimi içine batırılmasıdır. Dünya ile bütünlük duygusudur. Çocuğun gelişimi ilerledikçe teklik hissi azalmaya başlar; kişilik duygusu önem kazandıkça şekiller algılanmaya başlanır. Normal ilerleme sürecinde çocuk, teklik hissini kişiliğin farkında olma durumuyla bütünleştirir. Bu, her şeyin en iyisini yapma isteği ve başkalarının iyiliğiyle de alakadar olmayı kapsayan harmonik bir denge ortaya çıkarır. Şekil deneyimi çok erken ortaya çıkarsa duygu dünyasının gelişimini sağlayan kuvvetler zihinde bölünecektir ve çocuk, kişiliğin teklik hissi üzerine üstünlük sağladığı dengesiz bir durum içine sürüklenecektir. Çocuk, çizim ve boyama işleriyle dinamik dengeyi sürekli ortaya koyacaktır. Bu süreç içinde sanatsal ifadenin kendine özgü etkileri vardır. Ebeveyn olarak bizim vazifemiz çocuğumuzun estetik faaliyetlerindeki renk ve şeklin etkileşiminin farkına varmaktır. Bunu fark ettiğimizde çocuğun harmonik bütünlük durumunu oluşturmaya yardımcı olabiliriz.

Ebeveynin en çok dikkat etmesi gereken husus, çocukları çok erken yaşlarda mükemmel şekiller yapmaya zorlamamaktır. Çocuğun sanatsal ifade gücünü yansıtan şekil üzerinde fazlaca durulursa bu, dünya ya bakış açısına da yansır ve çocukta başkalarının zayıf noktalarını sürekli aşırı dozda eleştiri yağmuruna tutma eğilimi yaratır. Çocuğun şekli vurgulamasından ziyade renkler üzerinde derinleşmesine imkan tanınırsa çocuk başkalarına derin şefkat besleyen şeklin ardındaki özü değerlendirmeye başlayacaktır. Bu ilişkiyi geliştirmek için ebeveyn çaba göstermelidir ve erken yaşlarda çocuğun kayıp şekillerle ilgilenmesine izin vermelidir. Daha sonraki devrelerde çocuk detaylı şekiller yaparken önceden kazandığı renk anlayışından fazlasıyla istifade edecektir (Williams, 2003: 131-134).

Küçük çocuklar yaşadıkları ancak söz diliyle anlatmakta zorlandıkları veya anlatmaktan korktukları sıkıntılarını farkında olmadan bilinçaltının etkisiyle çizdikleri resimlere yansıtırlar. Çocuklar gördüklerini değil, düşüncelerini ve hayal ettiklerini çizerler. Bu gerçeği bilmeyen anne babalar ve çocuktan sorumlu kişiler çocuk

resimlerini bir şeye benzetemez, bir anlam veremezler. Gerçekte, okuyabilen için, çocuk elinden çıkmış en basit bir çizginin bile anlamı vardır.

Çocuk genellikle 2 yaşında, eline kalem geçtiğinde, karalama yapmaya başlar. Kalem tutuşu acemicedir. Çocuk kalemi doğru tutması konusunda zorlanmamalı, dilediği gibi tutmasına ve dilediği şekilde karalama yapmasına izin verilmelidir.

İlk karalamalar genellikle kalem kaldırılmadan çizilen yatay ileri-geri çizgilerden ibarettir. Çocuk çizgilerini okumasını bilmeyen bir yetişkin için bu karalamaların bir anlamı yoktur. Ancak çocuk çizgilerini okumasını bilen bir psikolog için bu karalamalar oldukça anlamlıdır. Jung' un kollektif bilinçaltı teorisine göre sınırsız çizgilerin ileri geri hareketleri ana rahmindeki embriyonun hareketlerini çağrıştırmaktadır.

Okyanusta yaşayan canlılar nasıl okyanusun sınırsız olduğunu zannederse; embriyo da amniyon kesesinin sınırlı olduğunu hissedemez. Psikolog Sandor Ferenczi, embriyonun bu sınırsızlık duygusunu oceanic feeling (okyanus hissi) olarak isimlendirmektedir.

Çocukların iç dünyalarının bir dili olarak kabul ettiğimiz çizimler, onları kişilik özelliklerini, kişiler arası ilişkilerini, duygusal problemlerini, kırgınlıklarını, korkularını, beklenti ve endişelerini ortaya çıkararak onları anlamamızı sağlar. Çocuk resimlerini doğru okumamıza yardımcı olmak için uzmanlar bir takım testler geliştirmiştir. En çok kullanılanları şunlardır: Machover Bir İnsan Çiz Testi, Murie Porot Bir Aile Çiz Testi, Buck Ev-Ağaç-İnsan Testi, Burns, Kaufman Hikayeli (kinetik) Aile Çiz Testi.

Bir insan çiz testinde, çocuktan bir insan resmi çizmesi istenir. Genelde insan resmi çizdiğini zanneden çocuk, farkında olmadan özelde kendisini, iç dünyasını, insana bakış açısını çizmektedir. Çocuğun çizdiği resmi değerlendirmeye kafadan başlanır. Kafanın büyüklüğü, küçüklüğü, saçlar, ağız, gözler, burun, kulaklar, çene çiziliş biçimi, çizilip çizilmediği yönünden ayrı ayrı değerlendirildikten sonra boyun kısmına geçilir.

Bir örnek verecek olursak. Evde sık eleştirilen, azar işiten, hakaret gören bir çocuk, farkında olmadan özelde kendisini, iç dünyasını, insana bakış açısını çizmektedir. Çocuğun çizdiği resmi değerlendirmeye kafadan başlanır. Kafanın büyüklüğü, küçüklüğü, saçlar, ağız, gözler, burun, kulaklar, çene çiziliş biçimi, çizilip çizilmediği yönünden ayrı ayrı değerlendirildikten sonra boyun kısmına geçilir. Bir örnek verecek olursak. Evde sık eleştirilen, azar işiten, hakaret gören çocuk insan yüzü

çizerken kulakları atlayabilir. Kulakları çizmeyen bir çocuk eleştirileri duymak istemediğini, kulakları büyük çizen bir çocuk da dinlemekten hoşlandığını gösteriyor demektir.

Boyun, omuzlar, göbek, kollar, eller, parmaklar, tırnaklar, bacaklar, dizler, ayaklar, hatta ayakkabılar, elbise ve başlık bile çiziliş biçimine göre hep birer gizli anlam taşımaktadır. Çocuk resminde göbeği gösteren bir noktanın bile önemli bir anlamı vardır. Örnek verecek olursak. Çocukların “ düğme” olarak isimlendirdikleri göbek işareti sayısı, çok ilginçtir, çocuğun yaşını göstermektedir. Göbek işareti, çocuğun bilinçaltında göbek kordonunu temsil etmektedir. Eğer bir çocuk 6 yaşından sonra da çizdiği insan resminde göbek işareti koymaya devam ederse anneye bağlılığı devam ediyor demektir.

Çocuğun kaleminden çıkan bir ev, bir ağaç, bir aile resmi çocuğun iç dünyasına ait onlarca ipucu taşımaktadır. Çocuğun yaz günü çizdiği ev resminde bile tüten bir bacanın olması size tuhaf gelse de bir psikolog için oldukça anlamlıdır. Çünkü tüten bir baca evde hayat olduğunu, yemek piştiğini, aile üyeleri arasında sevgi odaklı sıcak bir ilişki olduğunu göstermektedir. Yer çizgisi üzerine çizilmeyen ve yolu olmayan bir ev, ailenin dış dünyaya, insanlar arası ilişkilere ve dostluklara kapalı olduğunu göstermektedir.

Ağacın kolektif bilinçaltında anneyi, meyveleri, doğurganlığı dolayısıyla çocukları temsil ettiğini biliyor muydunuz? Aile şeceresini gösteren “ soyağacı” tabiri de bu anlamı desteklemektedir. Dalları, dallarında kuş yuvası olup olmadığı, yaprakları, gövdesi, kökleri de ayrı anlamlar taşımaktadır. Çocuk iç dünyasını okuma da aile resmi ayrı bir önem taşımaktadır. Aile çizimlerinde çocuk kendi değerini ve aileye ait olma hissini, kendini çizimde yerleştirdiği konumla ifade eder.

Eğer çocuk kendini aile resmine dahil etmiyorsa, aile tarafından değer verilmediğini, adam yerine konmadığını ima etmektedir. Bazen aile fertlerinden birini ya da kardeşini resme dahil etmeyebilir. Bu, çocuğun bir ebeveyne ya da kardeşine karşı hissettiği kırgınlık, yabancılaşma, reddedilme duygularını yansıtır olabilir. Ailede olmayan birini resme dahil etmesi de oldukça anlamlıdır. Bu genellikle çocuğun o kişiyle kurduğu yakın ilişkinin ifadesidir. Çocuğun birlikte yaşamadığı bir ebeveyni resme dahil etmesi, anne babanın boşanması durumunda, bunu kabullenemediğinin bir

göstergesidir. Bu gibi durumlarda anne baba yan yana el ele çizilebilir (Çankırılı, 2011: 11-16).

Bütün bunların yanında; Deneyimli bir sanat eğitimci onaylansa da onaylanmasa da çocukların belirli yaşa geldiklerinde kopyaya başvurduklarını yakından bilir. Bu eğilim daha çok ilk ergenlik yaşında görülür. Küçük çocukların bu anlamda kopyaya yöneldikleri pek söylenemez. Çünkü bu yaştaki çocukların öğrenmeleri kendi kendini düzenleyen dinamik bir sistem içinde olur. Sistemin normal süreçler içinde işlemesi sonucu çocuk şemayı keşfeder. Çocuğun her nesneye ilişkin bulduğu şema anlatımı için yeterlidir. Resimleri ayırmaşmamış ve küreseldir. Çocuğun kullandığı gereç, sınırlı çevresi ve bu sınırlı çevreden edindiği görsel imgeyi ussal olarak işleme biçimi onları kendi kendinden hoşnut ve kendine yeterli kılar. Bu nedenle de küçük çocukların gördüğünü doğru yansıtma kaygıları olmadığı gibi kopya gibi bir yardımcı araca da gereksinimleri yoktur.

İlk ergenlik yaşında ise çocuğun çevresi genişler. Kültürel kaynakların etkisi artar. Toplumun değer yargıları onu doğruyu yansıtmaya zorlar. Kendi gelişiminin bir gereği olarak gerçeği, doğruyu, tamı yansıtma tutkusu yaratıcı coşkusu büyük olasılıkla bastırır.

Görsel alan içindeki nesnelere niteliklerinin, özelliklerinin ve ayrıntılarının ayırmsanması giderek güçleşir. Bu parçalanma nedeniyle de resimleri özelliksiz, hareketsiz, katı ve sönük kalır. Çocuk bunun ayırındadır.

Görsel biçimler yaratma da yaratılmış biçimleri estetik anlamda eleştirmede her yönden yetkinliği arayan çocuk kendi resimlerini beğenmez ve ister istemez kültür içinde kimi resimsel ipuçları arar. Kısaca kitap resimlerinden, çizgi romanlardan, bilim kurgu kahramanlarından yararlanır.

Bu kaynaklara çocuğu yönelten nedenler; şöyle özetlenebilir: İki boyutlu resim düzleminde üçüncü boyutu yaratmadaki sorunlara çözüm araması, kendi resimlerinde istediği etkiyi elde edememesi ve bu etkiyi nasıl elde edeceğini bilememesi, kendi kendilerine anlatabilecek, yorumlanacak bir konudan yoksun oluşları, küçüklükteki gibi kendi kendine gelişme ve ilerleme olanağı bulamaması, kendi kaynaklarının (şemaları ve bu şemaları değiştirme güçleri) yetersiz, eksik oluşu, görsel çevrelerin sürekli onları yeni hazır imge bombardımanına tutması, toplumun değer yargısının doğruyu, tamı

yansıtma yönünde ısrarlı olması, gelişen eleştirel tavrı nedeniyle kendi çizgilerini yeterli bulamamasıdır.

Birçok sanat eğitimciye göre bu yaş gerçek anlamda öğretimin başladığı yaştır. Sanatın öğretimini hedefleyerek düzenlenmiş programlar, yetişmiş öğretmenler ve öğretici bir dizge içinde çocuğa gereksinim duyduğu sorunların çözümü bu yaşta öğretim yolu ile verilmelidir. Ancak, çocuğa en etkili biçimde sanatın öğretildiği durumlarda bile bu kritik evrede, kopyaya yönelmenin önlenmesi pek söylenemez. Çünkü, yeni yetişen genç, kendisini saran bu kadar örnek arasında yukarıda sayılan sorunlarına çözüm getirecek pek çok kaynak bulur. Hareketi, oranı, perspektifi, ışık-gölgeyi, rengi o kaynaklardan öğrenmeye çalışır. Genci sanatta öğrenmesi gerekenler elbette bunlarla sınırlı değildir. Doğru yansıtma denilen teknik beceri yanında, araç-gereç kullanımı, konu bulma, çizgilerine anlam yükleme yani anlatım, öğrenilecek konular arasında yer alır. Kimi ünlü sanatçıların çocukluk ve ergenlik dönemi resimleri üzerinde yapılan araştırmalar (Picasso, Toulouse Lautrec, Klee) bu sanatçıların da öteki, çocuklar gibi aynı çizgisel evrelerden geçtiğini ve ilk ergenlik yaşında aynı bunalımlı dönemleri yaşadıklarını ve de bu dönemlerde kimi resimli kaynaklardan kopyaya yöneldiklerini göstermiştir.

Örneğin, Klee'nin erken ergenlik yıllarında (10 yaş) birçok okul çocuğunun resimlerindeki "gibi" tipik, özelliksiz, hareketsiz çizgiler görülür. Gerçeği, tamı verme çabasının resimlerinde yaratıcı anlatımsal öğeleri yok ettiği gözlenir. Klee de o yaştaki bütün çocukların yaptığı gibi çizgi romanlardan, takvim resimlerinden kopyaya yönelir. Böylece ilk kendine özgü çocukluk resimlerinin yerini, kılı kırk yaran kopya çalışmaları alır. Yine bu yaşta Klee anlatımına bir çıkış yolu olarak gördüğü fantastik resimler yapmaya da yönelir. Daha sonraki yıllarda, üç yılı aşkın bir eğitimden sonra Klee'nin çalışmalarında kopyanın azaldığı görülmüştür (Kırıçoğlu, 2002: 193-195).

2.12. KOPYA KURAMININ TARİHİ

Sanatta kopya, sanatın başlangıcı kadar geçmişe dayanmaktadır. Sanatın gelişiminde kopya kimi zaman etkili, kimi zaman sönük bir biçimde varlığını sürdürmüştür. Yakın dönemde sanat eğitiminin ortaya çıkması ve ilerleyen yıllarda sanat eğitiminde doğalcı görüşün etkin olmasıyla birlikte kopya ikinci plana itilmiştir. Wilsonların (1977) XX. Yüzyılın ikinci yarısında sonra tartışma yaratan, öğrencilerin resim yapmayı öğrenirken doğal olarak kopya yaptıklarını belirten görüşleri sanat

dünyasını şaşkınlığa uğratmış ve sanat eğitiminde kopya kuramının yeniden önem kazanmasına neden olmuştur.

Kopya uzun seneler boyunca her ne kadar sanatla iç içe olmuşsa da sanat eğitiminde bir yöntem olarak Wilsonların kopyacı görüşlerine kadar yer alamamıştır. Kopya anlayışı sanat eğitiminde Wilsonların (1977)ortaya attıkları görüşlerle birlikte yeni geliştirilen bir yöntem olarak sanat eğitiminde yerini almıştır.

Brent ve Marjorie Wilson (1977), öğrencilerin resim yapmayı öğrenirken doğal olarak kopya yaptıklarını belirten ikonoklastik görüşleri ile sanat eğitimi dünyasını şaşkınlığa uğrattılar. Böylece, Lowenfeld ve Brittain'in (1966), öğrencilerin hiçbir şeyi kopya yapmamaları ve yetişkinlerin bir çocuğun imgelerini etkilememesi gerektiğini vurgulayarak belirttikleri en önemli sanat eğitimi kuramına doğrudan doğruya ters düştüler. Wilsonlara göre bu kuram, sosyo-politik zamanların bir sonucu, Nazi sansürüne karşı bir tepki olup, Lowenfeld'in psikolojik görüşleri kör öğrencilerle yaptığı çalışmalardan ortaya çıkan sonuçlardı (Çınar, 2006: 50-55).

Yıllar sonra, Wilsonlar antropolojik görüş açısından, öğrencilerin nasıl sanat öğrendiğini araştırdılar. O zaman, 147 lise ve kolej öğrencisi ile buldukları yaşlarda yaptıkları resimler üzerinde konuştular. Deneklerce çizilen hemen hemen her imgenin geçmişe iz sürdüğü ve araştırmacının yardımıyla, daha önce var olan bir grafik kaynağa zaman zaman geri dönüldüğü ortaya çıktı. Kimi durumlarda bu imgeler öğrencilerin resimlerinde hala vardı ve Wilsonlar bu imgeleri öğrencilerden akıldan resim çizmelerini isteyerek ortaya çıkardı (Çınar, 2006: 50-55).

Wilsonların sorduğu kimi sorular şöyleydi;

- 1- Resminizin kaynağı nedir?
- 2- Bu bir şeyin kopyası mıdır?
- 3- Bu şekilde çizmeyi sana kim gösterdi?

Wilsonlar fotoğraf, resim gibi iki boyutlu sabit formları çiziminin öğrenciler için daha kolay olduğunu keşfettiler. Ayrıca, öğrencilerin yeni bir nesneyi çizerken daha önce çizdikleri iki boyutlu programı hatırlayarak, yeni çizdikleri resmi buna göre değiştirdiklerini buldular. Örneğin, bir öğrenci her açıdan arabalar çizerken çok akıcı olabiliyor, ancak insanları çizerken başarısız olabiliyordu. Lowenfeld'in 'beklenen evrelerde öğrencilerin doğal olarak çizmeyi öğrendikleri ve geliştikleri' evresi

kuramının aksine, Wilsonlar öğrencilerin resimlerinin üç evreye kadar çakışabileceğini tartıştılar. Gerçekte, konuştukları kimi öğrenciler yüzlerce çizim programı kullanıyorlardı; örneğin resimli çizgi romanlardan kopya yaparken Ünlü Sanat Tarihçisi Ernst Gombrich (1969)'da sanatçıların resim yaparken kopya yaptıkları kanısındaydı. Onun ünlü örnekleri şu şekilde sıralanabilir;

1- Bir baş çizmeye başlarken anımsana oval şemanın kullanılması.

2- Çinli sanatçıların gerçek yaşamdan değil de kartpostallardan bakması.

3- Sanatçı Dürer'in zırhlı gergedanını gerçek bir gergedandan değil de öteki zırh ve hayvan betimlemelerinden çizdiği.

Gombrich, sanatçıların çağlar boyu nasıl sanat yapacaklarını kopya ve taklit yolu ile öğrendikleri ileri sürmüştür.

Bu estetik görüş pandomim ya da taklitçilik ya da salt sanatın kopya kuramı olarak bilinir. Gombrich, 'doğru portenin, tıpkı yararlı bir harita gibi şema ve düzeltme yapılarak uzun bir yolda elde edilen son ürün olduğu' kanısındadır. Bu ürün, Gombrich'e göre görsel deneyimin bire bir kaydı olamayıp ilgili bir örneğe sadık kalarak inşasıdır. Nelson Goodman ise yansıtmanın ya da resimsel anlatımın bir taklit olmaktan çok bir yorum olduğunu ve bu tip ürünlerin özgünlerinden ya da tıpkı örneklerinden temelde farklı ve bitirilmemiş olduğunu işaret etmiştir (Çınar, 2006: 50-55).

Brent Wilson'a göre resim yapmak bir dil ya da öğrenilmiş simge sistemidir. Önceleri, öğrencilerin doğal gelişimleri içinde çizim programlarını kopya yapmalarını önermiştir. Bunun yanı sıra, öğrencilerin kendi kültürlerinin simge sistemini benimsemelerini de önerisine ekledi. Öğrencilerin, bir kültürel simge sistemine dayalı olarak tercih ettikleri bir gövde çizme biçimi olduğunu keşfetti. 9 ve 12 yaşlarındaki Mısırlı öğrencilerden topladığı resimlerden onlara özgü birleşik bir boyunla dikdörtgen şekilde insan gövdelerini kullandıklarını buldu ve buna 'islam gövdesi' dedi.

Ayrıca, İspanyolca konuşan Kaliforniyalı öğrencilerin neredeyse %100'ünün birbirini kesen, diyagonal dikdörtgen şekilde bacak çizdiklerini ve bunun üçgen üst gövde ile birleştirdiklerini saptadı.

Bu konuda son bir örnekte Sully'nin, İngiliz çocuklarının insan çizimlerinde rapor ettiği şişe biçiminde bir kültürel gövdedir. Bu gövde çizimlerinin %78'inden

fazlası oval, daire ya da her ikisinin bir karışımı olan bir şişe biçimidir (Çınar, 2006: 50-55).

Sanat eğitimindeki bu gelişmeler ilk olarak ülkemizin sınırları dışında egemen olduğu için bu alandaki yenilikleri takip etme konusunda geride kaldığımız söylenebilir. Sanat eğitimi konusunda, ülkemizde Cumhuriyetin kurulmasından itibaren çeşitli aralıklarla toplanan Eğitim Şuralarında alınan kararlar doğrultusunda hareket edilmektedir. Dünya genelinde ortaya çıkan yeni kuramların takibi konusunda ise oldukça yavaş kalınmıştır. Wilsonların kopya kuramının ülkemizde araştırılıp ilk uygulamalarının yapılması, XX. yüzyılın sonlarında gerçekleşmiştir. Ayrıca, sanat eğitiminde etkili olan kuramlar ve uygulamalar konusunda çeşitlilik ve farklılıklar görüldüğü, birbiriyle çelişen anlayışların kendini gösterdiği söylenebilir.

2.13. Kopya Yöntemi

Görsel sanatlar dersi yöntemlerinden biri olan kopya yöntemi; görsel sanatlar eğitiminde uzun süredir kullanılan bir yöntem olmasına karşın yararlı olup olmadığı konusunda çelişkiler yaratmış, uygulama durumunda da nasıl olması gerektiği tartışılan bir yöntem olmuştur (Karaca, 2011).

Kopya bir tanım ve kavram olarak çeşitli anlamlar içermektedir. Bunlar;

Bir sanat yapıtının ya da bir yazılı metnin taklidi olarak tanımlanacağı gibi, doğadaki varlıkların, nesnelere olduğu gibi, gerçekteki yani figüratif anlayışla görüldüğü gibi yansıtılmasıdır (“sanal“: 2012). Kılı kırk yarararak bir şeyin tıpkısını üretmek, bir başka kaynaktan yararlanmak, fikir almak, çoğaltmak vb.

Bunların hepsi kopya diye tanımlansa da kopya içerdiği anlamlarda olduğu kadar uygulama biçimiyle de yararını ya da sakıncasını birlikte getirmektedir. Bir nesnenin tıpkısının yapılması bir kopyadır. Fakat ussal etmenler bu tür kopya da söz konusu değildir. Bu yolla kimi ayrıntılar ve teknikler öğrenebilir ama başkasının izlediği yolu izleyerek sanatsal yaratıcılık açısından bir yere varmak olası değildir.

Bu tür kopya ile geliştirici kopya ya da grafik örneklerden yararlanma arasında çok ayırım vardır. Bunu anlamak için yalnız bir şeyin aynısını yapmış olmak için kopya yapmakla, bir konu üzerinde yorum yapmak, imge zenginleştirmek ve öğretmek için kopya yapmak arasındaki ayırma dikkat etmek gerekir. Birinci kopyada da kişi kimi yollar, kimi ayrıntılar ve teknikler öğrenebilir. Ancak bu tür çalışmalarda başkasının, başka amaç için izlediği yolu izleyerek sanatsal ve yaratıcılık açılarından bir yere

varmak olası değildir. Bu tür kopya sanatsal anlatımda yukarıda söylenenlerin dışında geliştirici bir değer ifade etmez. Kopyası yapılan yapıt ortadan kalktığında öğrenilenler yeni bir yaratmada kişiye mal olmuş davranışlar olarak pek kullanılmaz. Bu tür kopya da kişinin bireyselliği bastırılır. Yine bu tür kopyalar da benzetme çok yüksektir, ancak kişiye kazandırdıkları bu benzetme başarısı ile doğru orantılı değildir (Kırıçoğlu, 2002: 196-197).

Gördüğünü yansıtma becerisi düpedüz görülenin resim düzlemine aktarılması işlemi değildir. Bu aktarma işinde resim yapan kişi pek çok sorunu çözerek bir sonuca ulaşır. Bu çözüm bekleyen sorunlardan biri, görülen nesnenin resim düzlemine göre küçültülmesidir. Bu gerçek ölçülerin resim mantığına göre kâğıt üzerinde tekrar düzenlenmesi işlemidir. Bunun yanında kimi parçalar ayıklanıp kimisi yok sayılıp kimisi de abartılarak resimsel bütünlük yaratılır (Turani, 1985).

2.14. Uygulamada Kopya

Resim-iş derslerinde kopyaya başvurulacağı zaman şu ilkelere özenle uyulması gerekir:

1. Öğrencinin o konuda gerçekten grafik örneklere gereksiniminin olup olmadığı bilinmelidir.

Kopya da amaçlanan öğrenciye yansıtma beceri kazandırmak mı yoksa onu kimi konularda görüldüğü gibi konu ve biçimde düştüğü ölü anlatımdan kurtarmak mı, bunun önceden saptanması gerekir.

2. Öğrencinin gereksinimi hangi konuda ise, örneğinde ona göre seçilmesi gerekir.

Bunu öğrenci kendi önsezisi ile bulmaktadır. Çizgilerinde insan vücuduna vereceği çeşitli harekette zorlanan çocuğun çizgi romanlara yöneldiği gibi, öğretmen de örnek olarak seçimini benzer ipuçları içeren kaynaklardan yapmalıdır.

3. Kopya sanatı öğretiminde tek yol olmamalıdır.

Bir başka deyişle çalışmalarda ağırlık yalnız kopyaya verilmemelidir. Kopya yansıtma becerisinde tek araç olarak alınıp, çizgi öğretimi sürekli başkalarının yaptıklarına dayandırılmamalıdır. Böyle bir yaklaşım imge zenginleştireceği yerde düşünme kısırlığı ve yaratıcılıktan yoksunluk yaratır.

4. Kopya öğreti programını bozmadan çalışmaların akışı içinde yer almalıdır.

Öğretim süreci içinde, yansıtma becerisi; teknik konular, sanatsal değerler ve ilkeler gibi öğretilen duygu, anlam, mecaz gibi anlatımın sağlandığı hedeflere ulaşmada öğrenmenin sürekliliği ve ardışıklığını bozmayan öğretim araçlarından biri olarak düşünülmelidir.

5. Kopya sanatı öğrencilerin tek yönlü düşünmesine neden olacaktır.

Yansıtma becerisini geliştirmek amacıyla sürekli gerçekçi yapılardan kopya yaptırılması öğrencilerin sanat yapıtlarına karşı tek yönlü beğeni geliştirmesine neden olacaktır. Bu aynı zamanda usun çağdaş, yeniliğe giderek taratıcı düşünmeye kapalı olması demektir ki bu sanat eğitiminin özüne aykırıdır.

6. Kopyada yalnız sanatsal yapıtlar değil, fotoğraflar, çizgi-romanlar gibi popüler kaynakların da kullanılması, gençlerin ilgisini diri tutması bakımından önemlidir.

Kopyanın amacı gibi uygulama biçimi de önemlidir. Kılı kırk yararcasına bir yapıtın en ince ayrıntısı gözden kaçırılmadan yapılan kopyalarda yapıt sürekli karşıda durur.

İmge zenginleştirme ve bellek eğitimi amacıyla yapılan kopyalarda ise yapıt ya da örnek öğrenciye bir süre gösterildikten sonra kaldırılır. Öğrenci belleğinde kalanı çizer. Kısa aralıklarla bakılıp sonra kaldırılan örneklerle yapılan bu tür kopya çalışmalarında bellek imgeleri zenginleştirilir. Bunun yanında canlı imgeler de edinme yeteneği belirgin olanların gelişimleri de hızlanır. Bu kişiler de gördüklerini değiştirmeden göz önünde tutma yetisi güçlüdür. Bu yetilerini çizgi deneyimi ile birleştirerek, bir başka deyişle güçlü bir devim duyusal davranışla bir arada yürüterek gelişim sağlanır. Yine bu tür kopyalar, okul yaşında benzetmenin fazla zorlayıcı olmasının istenmediği durumlarda yapılır. Burada çocuğun gördüğünü doğru kopya etme becerisinden çok kendi yorumunun geliştirilmesi ve belleğin zenginleşmesi amaçlanır. Kopyada aynı çalışma biçimi gençlerde de uygulanır. Genç, birçok kaynaktan ayrı zamanlarda görerek elde ettiği görsel birikimi, canlı imgelerini ya da bellek imgelerini birleştirerek bir yapıt oluşturmada kullanılır. Sıradan konuşma dilinde buna görsel anlamda yararlanma da denir.

İster sürekli bakarak ister kısa aralıklarla olsun kopyalarda daha önce kazanılmış şemalar, o konuda ön bilgiler, yapılan çalışmada sonucu etkiler. Bu konuda yapılan bir araştırmada deneklerden kendilerine dağıtılan bir grup şeklin kopyası istenmiştir. Çalışma sonunda deneklerin önceden tanımadıkları biçimleri kopya etmede tanıdıkları şekillere göre daha başarılı oldukları saptanmıştır. Çıkan sonuca göre; bir nesnenin nasıl çizilmesi ve yine o nesnenin nasıl çizilmesi ve yine o nesnenin şemasının nasıl kullanılması gerektiğine ilişkin ön bilgiler bir nesnenin doğru yansıtılmasında engelleyici rol oynamaktadır. Buna karşılık yalnız kopya yapmış olmak için yapılan kopyalarda sonuç daha kusursuz görülmektedir. Ya yapmış olmak için yapılan kopyalarda sonuç daha kusursuz görülmektedir. Ya da kopya sırasında kişinin örnek hakkındaki ön bilgilerini baskılayarak dikkatini doğrudan örnekte yoğunlaştırması sonuçta başarıyı arttırmaktadır (Kırıçoğlu, 2002: 198-20).

2.15. Lowenfeld'in Resimsel Gelişim Evreleri Kuramı Ve Piaget'in Zihinsel Gelişim Evreleri Kuramı İle Eşleştirilerek Hazırlanmış Gelişim Evreleri Tablosu

Çocuğun sanatsal gelişimi konusunda geçmişten günümüze kadar yapılan çalışmalarda en çok kabul gören yaklaşım Lowenfeld' in yaklaşımıdır (Kırıçoğlu, 2002: 75).

2.16. Görünürde doğalcılık dönemi

	ŞEMA	RENK	UZAM
(GÖRÜNÜRDE DOĞALCILIK DÖNEMİ) (12 YAŞ) ERGENLİK ÖNCESİ ERGENLİK	Objelerin orantıları, boyutları, derinlikleri resimlere yansıtılmaya çalışılır.(Yavuzer, 1997: 67) Bu dönemdeki çocukların doğalcı çizimleri artık onların, kavramsal düşünmede bağımsızlaştıklarını, imgesel düşünme alışkanlıklarını iyice geliştirdiklerini gösterir. (Yolcu,2004: 158) Üç boyutlu biçimler Soyutlama	Dışavurumcu renk ile gerçekçi renk anlayışı	Çok yönlü görüş

Ergenliğin başlangıcı olan bu döneme “mantık devri” de denmektedir (Artut, 2002: 226).

Bu çağlar yaklaşan gençliğin bunalımının bir habercisidir. Çocuk “baş kaldırma” devrinden çıktığı an, zeka ve mantığının yardımı ile bazı güçlükleri çözebilme yeteneğine sahip olduğu halde, yine de büyük bir anlamda çocuk kalmıştır (Kehnemuyi,1993: 31) bedensel ve ruhsal yönden çok önemli değişikliklerin olduğu oldukça kritik bir dönemdir. Bir ölçüde gerçekçi anlayışın devamı sayılabilir.

Yeni düşüncelere açık olup gelecek hakkında düşünmeye ve bunlardan olası düşünceler çıkarabilirler. Başkalarının görüşleriyle kendilerininkini kıyaslayabilirler. Fiziksel, cinsel ve duygusal statüleriyle birlikte yeni edindikleri bilişsel yetiler, teorik ve sosyal sorunlara karşı ilgilerinin artmasında yardımcı olur.

Resimlerinde sosyal-etik sorunların yanı sıra acı ve neşe gibi soyut kavramlar sembolize edilir. Nesnel ve teorik algılama, hipotezle muhakeme etme yetileri resimlerinde önemli değişiklik olarak göze çarpar.

Çocuk ergenlik dönemine girdiğinde hayal oyunları eskisi kadar önemli olmasa da bilgisayar ve video oyunlarında, okulda ya da okul sonrası gerçekleştirilen drama, amatör filmlerde kendini gösterir. Ergenlikten itibaren yeni davranışların oluşmasını sağlayan ifade ve uyum kişisel düşüncelerle oluşur. Ergenlikte, çeşitli olasılıklar ortaya çıkar, hayal gücü genişler. Bununla birlikte yetişkinliğin ilk döneminde bu seçenekler yok olur. Hayallerin yapısı değişerek, aile kurma, toplumda belirgin bir yer edinme isteğiyle daha gerçekçi hale gelir. Çizim ve boyama işlerinde daha dikkatlidirler. Odaklaştığı konularda kendi çabalarıyla başarılı olabilirler (Artut, 2002: 226).

Ortaokullarda öğretmenin, çocukları bu iki tip insanı her an göz önüne alarak eğitmesi gerekir. İnsan resminin gerçek fikrine daha çok gözle görülen şeylerle ilgilenen çocuğun kendi öz çaba ve isteğiyle eriştiği görülmüştür (Kehnemuyi,1993: 32).

Genellikle bu döneme kadar insan giysileri, cinsiyet ayrımında önemli bir belirgeç olarak görülüyordu. Oysa ki mantık döneminde giysiler önemli bir aksesuar olarak dikkati çeker. Örneğin bir hareket sonucunda giysi kıvrımları görülebilir. Işık, renk, gölge ve oran gibi faktörler üzerinde çok dururlar. İmgesel ve taklit çizimlere eğilim gösterirler (Artut, 2002: 227).

Perspektif önemli bir sorun olarak ortaya koyar. Eşyaların uzaklık ve yakınlığı boşluktaki yerlerini ve biçimlerini resimlendireceğini düşünen çocuğun bu yöndeki

eğitimine özenle eğilmek gerekir. Öğretmen optik oyunlara bağlı bilgileri perspektif yolu ile üç boyutlu görüntü ile göstermeye çalışmamalı, matematiksel bilgiler vermekten kaçınmalıdır. Batıda Rönesans öncesi, Yeniçağ, doğu Mısır sanatı, minyatür, Hitit, Asur, Sümer, Mezopotamya sanatı, Uzakdoğu Japon ve Çin estampları üzerine bilgiler vermeli ve onları öğrencisine sevdirmelidir.

Ön ve arka plan fikrine uyan kolaj resimleri yardımı ile ve kolektif bir çalışma uygulayarak büyük boyutlu duvar resimleri yaptırmak yararlı sonuçlar verir.

Renk, görsel duygusu ağır basan çocukta lokal renklerin uyumu ile belirgindir. Oysa öznel olan çocuk renkleri duygularına dayanarak uygulanır.

Yetişkinler gibi çizme ve boyama arzusu içindedirler. Ünlü sanatçıların yapıtlarını merak ederler, ilgi duyarlar. Bazen kendi resimlerini beğenmezler ancak eleştiriye de tahammül edemezler, çok sık eleştirirler.

2.17. Kopya Yönteminin Öğrenciye Sağladığı Kazanımlar Nelerdir?

1. Kopyası yapılan örnekler birer vericidirler ve kopya yapmanın daha önceki bilgileriyle bağlaşım kurarak görsel deneyimi arttıırırlar.

Kazanılan deneyim çok boyutludur.

Birincisi; kişide bellek imgelerini zenginleştirir.

İkincisi; bellek imgelerinden ayrı olarak canlı imgeler de zenginleşir.

Üçüncüsü; doğru çizmenin ikinci koşulu olan motor beceri çok çizerek oluşur. Böylece, çok görerek ve çok çizerek yapılan kopyalar sonucu kazanılan görsel birikim (oran, perspektif, kısaltım vb.) çocuğun çizmek istediği yeni anlatımlarda kullanılabilir (Kırışoğlu, 2002: 197).

2. Kopya yöntemi pratik yapma imkânı sağlar;

Kopya yönteminin uygulanmasının yaratıcılık üzerinde birçok olumsuz etkisinin olduğu savunulsa da, kopya yönteminin pratik yapma imkânı vermesi ve daha sonra yapılacak çalışmalara fayda sağlaması açısından önemli olduğu da birçok eğitimci tarafından inkâr edilemez bir gerçektir. Öğrenmenin taklit yoluyla oluştuğunu öne süren birçok eğitimci, kopya yönteminden yararlanmaktadır (Erbay, 1997: 42).

3. Çocukluktan gençliğe geçişte çizgide karşılaşılan kimi sanatsal sorunlar kopya yardımıyla öğrenilerek çözülür (Kırıçoğlu, 2002: 197).

4. Görsel sanatlar dersi konularının öğrenilmesinde kolaylık sağlar.

Kopya yönteminin ilköğretim dönemi öğrencilerinin resim eğitiminde, sanat, ilke ve elemanlarının öğretilmesinde olumlu etkileri olduğu, yapılan tez çalışmalarıyla da kanıtlanmıştır. Önce müdahale edilmeden resim yapması istenen çocuk, bir sanatçı çalışmasını kopya yöntemi kullanarak çalışıldıktan sonra, kompozisyon ve renk kullanımı gibi pek çok görsel sanatlar eğitimi konusunda gelişme göstermektedir (Kapsaroğlu, 2008)

5. Kopyanın biçimi önceden saptanan hedeflere göre seçilmelidir.

Kılı kırk yararcasına bir yapıttan kopya, kişiye daha çok çözülmüş problemleri ve hazır sonuçları öğretir, teknik beceriyi güçlendirir. Konuya ön bilgiyle yaklaşılacak kopyalar ise, kişiye sorun çözmede ipuçları sunar ve böylece onun yaratıcılığına olanak sağlar (Kırıçoğlu, 2002: 197).

2.18. Kopya Yönteminin Sınırlılıkları Nelerdir?

1. Çocuğun özgünlüğünü yitirmesine sebep olabilir.

İnsanoğlu binlerce yıl doğal koşullara bağlı olarak çevresine uyum sağlamak için yaşarken, çağdaş dünyada kendi gerçeklerine göre çevresini biçimlendirmektedir. Bugünkü insanın ruh sağlığı, insanın yapısının temel unsurlarından ödün vermeden, bu unsurları uyumlu olarak geliştirmeyi ve bu gelişim içinde yetenekleri en üst seviyeye yükseltecek olan tam bir eğitim vermeyi gerektirir. Bu nedenle bireyde yalnızca rasyonel düşüncüyü geliştirerek onun duygu boyutunu ihmal etmek geleceğin insanını yarım bir varlık yapmak olur (Yetkin, 1968: 126).

Böyle yetiştirilen bir çocuk düşünemez, kendini ifade edemez, korkar, çekinir vb. bu tür duygularda çocuğun toplumda var olmasına engel olur.

2. Çocuğun yaratıcılığını etkileyebilir.

Ancak gördüğünü çizebilen, düşünebilen, duyduğunu konuşabilen bireyler yaratıcılığa dayanmayan eğitim sistemlerinde yetişir. El ve göz eğitiminin amaçladığı bu sistemlerde soyut kavramlar gelişemez. Esas olan bu derste çizmek, boyamak, biçim vermek ve çocuğa sanatsal bir dil kazandırmaktır. Doğadaki nesnelere ve bu dünyanın

yasalarını sezdirmek, yaratıcı bir düşünce ve yaratıcı bir davranış için gereklidir (Ünver, 2002: 34).

3. Sanat çocukların doğal gelişimlerine bağlı olarak kendiliğinden gelişir.

1920’li yıllarda ortaya atılan görüşler, başta Dewey’in Gelişimci Eğitim görüşü ve bu görüşü görsel sanatlar alanına taşıyan Cizek’in görüşleri, 1950’lerde ise Lowenfeld’in Gelişim Kuramı, kopya yönteminin uygulanmasına karşı görüşlerin ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Dewey’in, Cizek’in ve Lowenfeld’in birleştikleri nokta; görsel sanatlar eğitiminde çocukların içtenliklerinin ve doğallıklarının önemli olduğu görüşleridir; derslerinde bitmiş işten çok çocuğun çalışma süresi içinde yaşadığı mutluluk ve yaratıcılık adına kazandıkları önemlidir (Karaca, 2011).

4. Kopya çocuğun özgüvenini olumsuz yönde etkileyebilir.

Kopya yapan çocuk, kendi resmi ile, kopya yaptığı resim, fotoğraf, illüstrasyon arasında farklar görünce başaramadığını düşünerek, umutsuzluğa ve çaresizliğe kapılabilir. Bu da çocukları kendilerini ifade etmelerini psikolojik bir ihtiyaç olarak gören sanat eğitimcileri için amaçlarına ters düşen bir sonuç olur (Karaca, 2011).

Örnek Gösterilebilecek Sanatçılar

Albrecht Dürer, Henri Matisse, Leonardo Vinci, Van Gogh, Pierre Renour, Rijn Van Rembrant, Neşet Günal, Bedri Rahmi Eyuboğlu, Neşe Erdok, Faruk Cimok (Artut, 2002: 307-309).

2.19. 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN UYGULADIKLARI RESİM ÇALIŞMALARI VE BU ÇALIŞMALARIN GENEL ÖZELLİKLERİ

Bu öğrencilerin yaptıkları resimler şu çalışmalarını yansıtır; sevgi ve nefret temaları, evi terk etme, kötüye karşı iyi, yaşam ve ölüm vs.

Bu evrede yaratıcı sanat yapma, bir seçme, sıralama, düzenleme, şekillendirme deneyimi yoludur. Bunları sanat ürünleri yaşam ve ölüm simgelerinin, sanat formlarının örüntü düzenlemelerinin yabancılaşmış duyguların bir savaş alanı gibidir. Bu yaşta gerçekçiliğe ilk adımı attıklarından çizmekten hem hoşlanır, hem de nefret ederler. Gerçekleri aktaramadıklarında düş kırıklığına uğurlar. Pop kültürün kahramanları, moda, spor, müzik, yaşam ve ölüm gibi varoluş konularıyla ilgilenirler.

Böylece ilgilendikleri sanat biçimleri; simgeler, modeller, kaset kapakları, mücevherler, resimli romanlar ve mask tasarımlarıdır. Bir şeylerin bilimsel ve mekanik olarak nasıl çalıştığı konusuyla aşırı ilgilenir, teknik konularla kafalarını yorarlar. Bu

evrede seramik, linol baskı, takı yapımı gibi el sanatları ve fotoğrafçılık, video ve bilgisayar konuları hoşlarına gider. Simetrik düzenlemeler, hızlı bir değişim içinde olan bir dünyada denge arayan herhangi bir ergenlik öncesi çocuğunun kararlı ve dengeli olmasına yardımcı olur.

Zamanla öğrenciler ergenlik dönemine ulaşırlar ve hormonları bir miktar düzene girer. Böylece tek bir alanda toplanan bilgiye daha çok ilgi duyarlar. Sentez ve değerlendirme gibi ayrıntılar ve daha yüksek bilgi formlarına dikkat ederler. Çizme, boyama, seramik, sanat tarihi ve sanat eleştirisi ile ilgilenebilirler. Kendi sanat ürünleri gölgeleme ve ayrıntıya girme bağlamında daha çok doğalcı ya da yansıtmacı olmaya başlarlar.

2.20. İlgili Araştırmalar

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsünde, 2007 Yılında, Prof. Hülya İz BÖLÜKOĞLU danışmanlığında Şevkiye HATİPOĞLU'nun hazırlamış olduğu “Ortaöğretim Resim Dersinde Öğrencilerin Yaptıkları Çalışmaların Sanatsal Gelişim Özelliklerine Göre Değerlendirilmesi” konulu tez de elde edilmiş bulgular sonucunda öğrencilerin takvim yaşlarının altındaki gelişim basamağındadırlar. Büyük bölümünde ise birbirine oldukça benzeyen kompozisyonlar figürler e renkler görüldüğü saptanmıştır.

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsünde, 2008 yılında, Doç. Dr. Alev KURU danışmanlığında Canan KAPSAROĞLU'nun hazırlamış olduğu “Kopya Yönteminin İlköğretim 2. Kademedeki (12, 13, 14 Yaş) Öğrenci Resimlerine Etkisi (Batman-Sason İstiklal Kız Yatılı İlköğretim Bölge Okulu Örneği) konulu yüksek lisans tezinde elde edilmiş bulgular sonucunda, kopya yönteminde tercih edilmiş sanat eseri ve eserin sanatçısı hakkında bilgiler verilmiş ve öğrencilerde araştırma isteği uyandırmıştır. Ayrıca kavramsal bilgilerini güçlendirmiştir. Bunun yanında duygularını da ifade edebilmişlerdir, sonucuna varılmıştır.

Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsünde, 2006 yılında, Yrd. Doç. Dr. Sema BİLİCİ danışmanlığında Sinan ÇINAR'ın hazırlamış olduğu “ İlköğretim I. Kademe 3. Sınıf Öğrencilerinin Sanat (Resim) Eğitiminde Kopya Kuramı Ve Baskın Doğalcı Sanat Eğitimi Kuramının Yaratıcılığa Etkisi” konulu tezde elde edilmiş bulgular sonucunda; kopya kuramı ve baskın doğalcı kuramın yaratıcılığa etkisinin, öğrencilere göre çeşitlilik gösterdiği, ortaya tek bir sonuç çıkmadığı, bazı çocukların sanatsal gelişimini olumlu yönde etkilerken bazılarınınkini de olumsuz yönde etkilediği saptanmıştır.

III. BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırma modeli

Araştırma nitel araştırma türünde yapılmış olup literatür tarama yöntemi ve ölçme yöntemi olarak röprodüksiyon uygulaması derecelendirme ölçeği kullanılarak değerlendirilmiştir.

3.2. Çalışma grubu

Bu araştırmanın katılımcıları 3 ayrı okulda (Çumra Şehit Mehmet Kefeli Ortaokulu, Özel Elmas Koleji, Mehmet Bayır İmam Hatip Ortaokulu) 45 öğrencinin katılım sağladığı ve uyguladıkları resimlerden oluşmaktadır. Bu uygulama 23 kız ve 22 erkek öğrencinin katılımıyla sağlanmıştır.

3.3. Veri toplama aracı

Yapılan araştırma konusu ve kavramsal çerçevesi açısından literatürde var olan bilgilerin ifade edilmesi amacıyla kaynak taraması yöntemi kullanılmıştır. Önceden yapılmış tezler belirlenerek, araştırmanın konusunu kapsayan örnekler olarak sunulmuştur. Öncelikle üzerinde çalışılacak konu ile ilgili hedef ve kazanımlar belirlenmiştir. Bu hedef ve kazanımlar doğrultusunda röprodüksiyon olarak uygulanacak çalışma seçilmiş ve hazırlanmıştır. Uygulatılan çalışmalar oran-orantı, çizgi, renk, birlik, biçim yönünden derecelendirme ölçeği kullanılarak değerlendirilmiştir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					
Çizgi					
Renk					
Birlik(bütünlük)					
Ritim					

3.4. Verilerin analizi

Araştırmacı uygulanan çalışmaları; oran-orantı, çizgi, renk, birlik ve biçim yönünden incelemiştir. Ve yorumlamalar değerlere göre yapmıştır.

IV. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu araştırmada; “6. Sınıf Görsel Sanatlar Eğitimi Dersinde Kopya Yönteminin Uygulanmasının Öğrencilerin Resim Becerisine Etkisi “konu olarak ele alınmıştır.

Kopya yönteminin ne olduğu hakkında bilgi verilmiştir. Kopyanın yararları ve sınırlılıkları incelenerek öğrencilerin yaş dönemlerine uygunluğu incelenmiştir. Araştırmanın dayandığı uygulama yapılmadan önce konu hakkında, yapılacak uygulama hakkında öğrencilere bilgi verilmiştir. Uygulama için üç ayrı okuldan 45 öğrenci seçilmiştir. Bu öğrenciler 23’i kız, 22’i erkek olan öğrencilerdir.

Araştırmanın uygulama boyutunda 45 kişilik çalışma grubundaki her öğrenciye iki resim uygulatılmıştır. Yapılan uygulamalarla, öğrencilerin içinde buldukları sanatsal gelişim basamağı da dikkate alınmıştır. Uygulamalarda öğrenciler; kuru boya, suluboya ve pastel boya tekniklerinden istediklerini kullanmışlardır. Öğrencilere uygulama yaptırılırken herhangi bir müdahale olmamıştır.

Gerçekleştirilen uygulamalar; oran-orantı, çizgi, renk, birlik(bütünlük), ritim(biçim) ölçütleri açısından derecelendirme ölçeği kullanılarak değerlendirilmiştir.

Öğrenciler önce çalışmayı kopya yöntemiyle yapacakları için uygulayacakları çalışmaya olumsuz yaklaşım göstermemiş, aksine rahat ve motive bir şekilde uygulamaya başlamışlardır. Öğrenciler resimlerini yaparken fazla konuşmamışlar ve resimlerini birbirlerinde gizlemeye çalışmamışlardır. Ellerinde uygulayacakları resmin örneğinin olması da kompozisyon sorununu çözmelerinde kolaylık sağlamıştır.

Uygulama yapılan öğrencilerin yarısı oran-orantı, çizgi, renk, birlik ve ritim konularını resimlerinde çok iyi uygularken, yarısı da bunları uygulamada büyük sorun yaşamışlardır. Yaşadıkların sorunların genelini de renk ve oran-orantılı oluşturmaktadır.

İkinci çalışma olarak imgeleme dayalı yöntem kullanılmıştır. Bunda çocuklara sadece kopya yöntemine uygun konu başlığı verilmiş ve çocuklara hayal güçlerini kullanarak, hiçbir etki ve yönlendirmede bulunmadan resimlerini yapmaları istenmiştir. Kopya yönteminin ardından böyle bir çalışma uygulatıldığı için öğrencilerin resimlerinde büyük oranda başarı sağlanmıştır. Kopya yönteminden farklı olarak öğrencilerin resimlerinde bütünlük sorun teşkil etmiştir.

RÖPRODÜKSİYON ÇALIŞMA			İMGELEME DAYALI ÇALIŞMA		
öğrenci	puan	tablo	öğrenci	puan	tablo
1a	16	Ek1	1b	13	Ek2
2a	20	Ek3	2b	8	Ek4
3a	14	Ek5	3b	23	Ek6
4a	25	Ek7	4b	23	Ek8
5a	9	Ek9	5b	6	Ek10
6a	10	Ek11	6b	18	Ek12
7a	10	Ek13	7b	20	Ek14
8a	21	Ek15	8b	16	Ek16
9a	18	Ek17	9b	15	Ek18
10a	7	Ek19	10b	17	Ek20
11a	11	Ek21	11b	10	Ek22
12a	8	Ek23	12b	15	Ek24
13a	19	Ek25	13b	24	Ek26
14a	19	Ek27	14b	15	Ek28
15a	19	Ek29	15b	14	Ek30
16a	25	Ek31	16b	13	Ek32
17a	19	Ek33	17b	11	Ek34
18a	23	Ek35	18b	25	Ek36
19a	12	Ek37	19b	18	Ek38
20a	7	Ek39	20b	21	Ek40
21a	21	Ek41	21b	25	Ek42
22a	10	Ek43	22b	20	Ek44
23a	15	Ek45	23b	13	Ek46
24a	25	Ek47	24b	24	Ek48
25a	14	Ek49	25b	14	Ek50
26a	15	Ek51	26b	13	Ek52
27a	10	Ek53	27b	14	Ek54
28a	25	Ek55	28b	18	Ek56
29a	13	Ek57	29b	24	Ek58

30a	9	Ek59	30b	20	Ek60
31a	18	Ek61	31b	12	Ek62
32a	18	Ek63	32b	24	Ek64
33a	10	Ek65	33b	18	Ek66
34a	13	Ek67	34b	21	Ek68
35a	16	Ek69	35b	25	Ek70
36a	24	Ek71	36b	23	Ek72
37a	10	Ek73	37b	25	Ek74
38a	9	Ek75	38b	25	Ek76
39a	15	Ek77	39b	20	Ek78
40a	17	Ek79	40b	24	Ek80
41a	12	Ek81	41b	17	Ek82
42a	9	Ek83	42b	20	Ek84
43a	9	Ek85	43b	19	Ek86
44a	24	Ek87	44b	13	Ek88
45a	9	Ek89	45b	17	Ek90

Konya ilinde belirlenen 3 ayrı okuldan seçilen 45 öğrenciye uygulanmıştır. Bu öğrenciler 6. Sınıf yani 12 yaşındaki öğrencilerden oluşmaktadır.

Derecelendirme ölçeğinin kullanıldığı araştırmada: 1 puan=çok zayıf, 2 puan=zayıf, 3 puan=orta, 4 puan=iyi, 5 puan=çok iyi olarak kullanılmıştır. Bunun yanında toplam puan olarak; 15 puanın altında not alan öğrenci başarısız, 15 puanın üstünde not alan öğrenci başarılı olarak nitelendirilmiştir.

Aşağıda öğrencilere uygulanan resimlerin tablo olarak değerlendirilmesi verilmiştir.

KOPYA YÖNTEMİNDEKİ ÇALIŞMA

Tablo-1a ve Tablo-1b’de Van Gogh’un ‘‘Yatak odası’’ tablosu ele alınmıştır. Ele alınan resim 15 ayrı öğrenciye önce kopya yöntemi sonra da imgeleme dayalı olarak uygulanmıştır. Kopya yöntemiyle uygulanan çalışma da; 8 öğrenci başarılı bulunurken, 7 öğrenci başarısız bulunmuştur.

İmgeleme dayalı olarak uygulanan yöntem de ise; 9 öğrenci başarılı bulunurken, 6 öğrenci ise başarısız bulunmuştur.

Toblo-2a ve Tablo-2b'de Van Gogh'un ''Yıldızlı Gece'' tablosu ele alınmıştır. Ele alınan resim 15 ayrı öğrenciye önce kopya yöntemi sonra da imgeleme dayalı olarak uygulanmıştır. Kopya yöntemiyle uygulatılan çalışma da; 8 öğrenci başarılı bulunurken, 7 öğrenci başarısız bulunmuştur.

İmgeleme dayalı olarak uygulanan yöntem de ise; 10 öğrenci başarılı bulunurken, 5 öğrenci ise başarısız bulunmuştur.

Toblo-3a ve Tablo-3b'de Van Gogh'un "Ayciçekleri" tablosu ele alınmıştır. Ele alınan resim 15 ayrı öğrenciye önce kopya yöntemi sonra da imgeleme dayalı olarak uygulanmıştır. Kopya yöntemiyle uygulanan çalışma da; 7 öğrenci başarılı bulunurken, 8 öğrenci başarısız bulunmuştur.

İmgeleme dayalı olarak uygulanan yöntem de ise; 12 öğrenci başarılı bulunurken, 3 öğrenci ise başarısız bulunmuştur.

V. BÖLÜM

TARTIŞMA VE YORUM

5.1. SONUÇ

Konya ilinde belirlenen 3 ayrı okuldan seçilen 45 öğrenciye uygulanmıştır. Bu öğrenciler 6. Sınıf yani 12 yaşındaki öğrencilerden oluşmaktadır. Derecelendirme ölçeğinin kullanıldığı araştırmada: 1 puan=çok zayıf, 2 puan=zayıf, 3 puan=orta, 4 puan=iyi, 5 puan=çok iyi olarak kullanılmıştır. Bunun yanında toplam puan olarak; 15 puanın altında not alan öğrenci başarısız, 15 puanın üstünde not alan öğrenci başarılı olarak nitelendirilmiştir.

Araştırmada elde edilen sonuca göre öğrencilerin çoğunluğunun takvim yaşlarının altındaki sanatsal gelişim basamaklarında bulunduğu belirlenmiştir. Öğrenci resimlerinin çoğunluğunda birbirine benzeyen kompozisyon, renk ve figürler görülmektedir. Bazı öğrencilerde ise farklı dönem özelliklerini gösteren kesitler bulunurken, bazıları ise üst düzey sanat eğitimi basamaklarında yer almaktadır.

Yapılan araştırma kopya yönteminin öğrencilerin resim eğitiminin gelişiminde büyük oranda yarar sağlarken, bir taraftan da onların hayal güçlerini sınırlandırmıştır. Ele aldıkları konuyu nasıl aktarmaları gerektiğini, oran-orantı, çizgi, renk, bütünlük ve ritimden oluşan sanatın elemanlarını öğretirken, yeni düşünceler üretmelerinde ise önlerine sınırlar koymaktadır.

Kopya yöntemi; çocuklardaki bellek imgelerini zenginleştirirken, şablon form, tutum ve davranışlara da sebep olmaktadır.

5.2. ÖNERİLER

Çocuğun yaratıcı kişiliğini ortaya çıkaracak veya geliştirebilecek uygulamalar yapılmalıdır. Hayal güçleri sınırlandırılmamalıdır.

Öğrencilere gerçekçi tarzda çizilmiş nitelikli resimler yanında başarısı kanıtlanmış gerçeküstü ve soyut çalışmalarda gösterilmelidir. Böylece öğrenciler hem sanatçılar hem de eserler konusunda bilgilenecektir. Sonuç olarak biçim benzerliği peşinde koşmayarak daha özgün çalışmalar yapmaları sağlanacaktır.

KAYNAKÇA

- AKVERDİ, H. (1953). Sanatta Yaratma. MEB. Ankara.
- ARTUT, Kazım. (2001).Sanat Eğitimi Kuramları Ve Yöntemleri. Anı Yayınları. Ankara.
- ARTUT, Kazım. (2002). Sanat Eğitimi Kuramları Ve Yöntemleri. Anı Yayınları. Ankara.
- ÇANKIRILI, A. (2011). Çocuk Resimlerinin Dili. Zafer Yayınları. İstanbul
- ÇINAR, S. (2006). İlköğretim I. Kademe 3. Sınıf Öğrencilerinin Sanat (Resim) Eğitiminde Kopya Kuramı Ve Baskın Doğalcı Sanat Eğitimi Kuramının Yaratıcılığa Etkisi. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- GÜRER, L. (1992). Görsel Sanatlar Eğitimi ve Mekan-Form. İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi. İstanbul
- HATİPOĞLU, Ş. (2007). Ortaöğretim Resim Dersinde Öğrencilerin Yaptıkları Çalışmaların Sanatsal Gelişim Özelliklerine Göre Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara
- ERBAY, M. (1997). Plastik Sanatlar Eğitiminin Gelişimi. Boğaziçi yayınları. İstanbul.
- ERSOY, A. (1990). “ Sanat Eğitiminin Genel Eğitime Katkısı” G.S.E. ve Eğt. Prog. ve Öğretim 1, 2. MEB Yayınları. Ankara
- KARACA, G. (2011). Görsel Sanatlar Eğitiminde Kopya Yönteminin İlköğretim Öğrencilerinin Yaratıcılıklarına Etkisi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Burdur.
- KASPAROĞLU, C. (2008). Kopya Yönteminin İlköğretim 2. Kademedeki (12, 13, 14 Yaş) Öğrenci Resimlerine Etkisi “Batman-Sason İstiklal Kız Yatılı İlköğretim Bölge Okulu Örneği” Yüksek Lisans Tezi. T.C. Gazi Üniversitesi. Ankara
- KIRIŞOĞLU, O. T. (2002). Sanatta Eğitim. Pegem Yayıncılık. Ankara.
- KIRIŞOĞLU, O. T. (1990). “ Güzel Sanatlarda Öğrenme Süreçleri ve Bu Süreçlerin Sanatın Öğretimine Katkısı “, güzel sanatlar eğitim programları ve öğreti 2. MEB Yayınları. Ankara

- MEB (1992). İlköğretim Kurumları Resim-İş Dersi Öğretim Programı. Ankara
- ÖZSOY, V. (2003). Resim-İş Eğitiminin Tarihsel ve Düşünsel Temelleri. Gündüz Eğitim Yayıncılık. Ankara
- SAN, İ. (1985). Sanat ve Eğitim, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- SAN, İ. (2010). Sanat Eğitimi Kuramları. Ütopya Yayınları. Ankara
- SUNGUR, N. (2001). Yaratıcı Okul ve Düşünen Sınıflar. Evrim yayınevi.
- TURANİ, A. (1985). Resimde Deformasyon ve Metamorfoz Olayı. Ankara
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Genel Müdürlüğü. (2006). Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı (1-8. Sınıflar) Öğretimi Programı Ve Kılavuzu. Ankara Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- UYSAL, A. (2005). İlköğretimde Verilen Eğitimi Derslerinin Yaratıcılığa Etkisi. Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi. Cilt 6. Sayı 1.
- ÜNVER, E. (2002). Sanat Eğitimi. Nobel Yayınları . Ankara
- Williams, L. (2003). Çocuğunuzu Keşfedin. Hayat yayınları. İstanbul
- YAVUZER, H. (1992). Resimleriyle Çocuk. Remzi Kitabevi. İstanbul
- YENİŞEHİRLİOĞLU, Şahin. YENİŞEHİRLİOĞLU, Filiz. ERİNÇ, M. Sıtkı. CANTÜRK, Fikri. Sanata Giriş ve Estetik. Anadolu Üniversitesi Resim-iş Tamamlama Programı. Anadolu Üniversitesi Yayın No:580.
- YETKİN, S.K. (1968). Güzel Sanatların Eğitimdeki Yeri. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi. Eskişehir
- YOLCU, E. (2004). Sanat eğitimi ve kuramları. Nobel yayın dağıtım. Ankara
- [http:// www.gorselsanatlar.org/insanin-sanatsal-gelistimi/sanatta-kopyanın-yeri](http://www.gorselsanatlar.org/insanin-sanatsal-gelistimi/sanatta-kopyanın-yeri)
- <http://harmoni.nedir.com/>

KAYNAK TEZLER

Kapsaroğlu, Canan (2008). Kopya Yönteminin İlköğretim 2. Kademedeki (12, 13, 14 yaş) Öğrenci Resimlerine Etkisi. “Batman-Sason İstiklal Kız Yatılı İlköğretim Bölge Okulu Örneği”. Gazi Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara

Hatipoğlu, Şevkiye (2007). Ortaöğretim Resim Dersinde Öğrencilerin Yaptıkları Çalışmaların Sanatsal Gelişim Özelliklerine Göre Değerlendirilmesi. Gazi Üniversitesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara

Victor M, Canfield j, Hansen S. Yüreğimizi Isıtacak Öyküler. Tavuk Suyuna Çorba. Çeviren: Şerife Küçükakal. S.107. HYB Yayıncılık. İstanbul

EKLER

Ek 1

RÖPRODÜKSİYON ÇALIŞMA

Tablo-1a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Oran-orantı kompozisyonun yerleştirilmesinde uygulanmıştır ama büyük-küçük orantısı olarak sağlanamamıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Sulu boya olarak yapılan resimde çizgiler nadir kullanılmıştır. Daha çok geniş fırça vuruşlarıyla tamamlanmıştır.
- 3) **RENK:** 5 farklı renk kullanılmıştır. Sıcak ve soğuk renkler dengeli bir şekilde dağıtılmıştır. Fırça vuruşlarının resme uygun olarak kullanılmaması görüntü anlamında bozulmalara sebep olmuştur. Mavi ve siyah renkler hakimdir.
- 4) **BİRLİK:** Renk tekrarları ve dengeli dağılımıyla birlik sağlanmıştır.
- 5) **RİTİM:** Ayrıntıların fazla dikkate alınmadığı resimde hareketlilik fırça vuruşlarıyla sağlanmaya çalışılmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi	✓				
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 16 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-1b

- 1) ORAN-ORANTI: Resimde oran-orantı bulunmamaktadır. Kompozisyon kağıdın sol üstüne yerleştirilmiştir.
- 2) ÇİZGİ: Pastel boya olarak uygulanan resimde ay ve yıldız çizgilerle ifade edilmiştir.
- 3) RENK: 3 ayrı renk kullanılmıştır. Resmin tamamına yakınında siyah hakimdir. Sıcak renk olarak ise sadece kırmızı kullanılmıştır.
- 4) BİRLİK: tek renkle resim tamamlandığı için birlik sağlanamamıştır.
- 5) RİTİM: Hiçbir ayrıntıya dikkat edilmediği için resimde hareketlilik bulunmamaktadır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi		✓			
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 13 puan olarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Ek 3**RÖPRODÜKSİYON ÇALIŞMA**

Tablo-2a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Kompozisyon istenen şekilde kağıda oturtulmuş ve oran-orantı sağlanmıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Çoğunlukla eğri çizgilerin kullanıldığı resimde, boya kalemleriyle aynı etki verilmeye çalışılmıştır.
- 3) **RENK:** 6 farklı renk ve bunların karışımından oluşan ara renkler kullanılmıştır. Soğuk renkler çoğunluktadır. Siyah resmi tamamlayan ve ana renk görevinde uygulanmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Ara renklerin daha çok kullanıldığı resimde renk tekrarları önemli yer tutmaktadır.
- 5) **RİTİM:** Detaylara çok dikkat edilmemesi, resmin geniş boya vuruşlarıyla tamamlanmasına sebep olmuştur. Bu da resmin gidişatını değiştirmiş. Yine de kompozisyon ve oluşum yönünden iyi bir şekilde tamamlanmasını sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı				✓	
Çizgi			✓		
Renk					✓
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 20 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Ek 4**İMGELEME DAYALI ÇALIŞMA**

Tablo-2b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resimde kompozisyon sağ köşeye yerleştirildiği için oran-orantı oluşturulamamıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Pastel boya tekniğinin kullanıldığı resimde büyük oranda boyama yapılmıştır. Çizgi sadece ay çizimi için kullanılmıştır.
- 3) **RENK:** 3 farklı rengin kullanıldığı resimde siyah ve mavi renk hakimdir. Ancak ara renk kullanılmamıştır.
- 4) **BİRLİK:** Ara renk ve renk geçişleri olmadığı için birlik sağlanamamıştır.
- 5) **RİTİM:** Detay ve ayrıntılara dikkat edilmediği için resimde hareketlilik yoktur. Bu yüzden ritim istenildiği gibi uygulanmamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi		✓			
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 8 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-3a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci resimde oran-orantıyı sağlayamamıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Birkaç yerde kurşun kalemle çizim yapılmıştır. Sadece kalem kullanmanın dışında kuru boyayla hem boyama hem çizim gerçekleştirilmiştir. Ancak titiz bir çalışma olmamıştır.
- 3) **RENK:** 5 renk kullanılmıştır. Ana renk yoğunlukta olan bir resimdir. Resmin tamamına yakınında soğuk renkler hakimdir. Siyah ve mavinin çok fazla uygulandığı bir resimdir.
- 4) **BİRLİK:** Ara ara renk tekrarları kullanılarak oluşturulmuştur. Bu tekrarlar resimde bütünlüğün oluşumunu kolaylaştırmıştır.
- 5) **RİTİM:** Detayların dikkate alınmaması biçim oluşumuna engel olmuştur. Bazı küçük detaylarda bu oluşumun tamamlanmasında yardımcı olmamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi			✓		
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim			✓		

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 14 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-3b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci resimde oran-orantıyı istenilen şekilde uygulamıştır. Kompozisyon tam anlamıyla yerleştirilmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Resimde büyük oranda dikey ve yatay çizgiler kullanılmıştır. İstenilen yönde temiz ve titiz çalışma olmuştur.
- 3) **RENK:** 6 farklı rengin kullanıldığı resimde ara renkler de yer almaktadır. Resimde en fazla siyah ve mavi değerler kullanılmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Ara renkler resimde kullanılsa da renk geçişleri olmadığı için istenilen yönde bütünlük sağlanamamıştır.
- 5) **RİTİM:** Detaylara dikkat edildiği için biçim oluşturulmuştur.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk			✓		✓
Birlik(bütünlük)					
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 23 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-4a

- 1) ORAN-ORANTI: öğrenci oran-orantıyı çok iyi bir şekilde yerleştirmiştir.
- 2) ÇİZGİ: Resimde eğri çizgiler çok fazla kullanılmıştır. Bunun yanında kalın ve ince çizgiler de bulunmaktadır.
- 3) RENK: Öğrenci 11 farklı renk kullanmıştır resimde. Daha çok mavi, siyah ve yeşil tonlar hakimdir.
- 4) BİRLİK: Ana renk ve ara renklerin düzenli ve titiz kullanımı resimde birliğin sağlanmasında çok etkili olmuştur.
- 5) RİTİM: Detaylara önem verip bütün ayrıntılara dikkat ederek resmin çalışılması ortaya çok iyi bir resmin çıkmasını sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk					✓
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 25 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Ek 8**İMGELEME DAYALI ÇALIŞMA**

Tablo-4b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci oran-orantıyı çok iyi bir şekilde uygulamıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Eğri çizgilerin yoğun olarak kullanıldığı resimde karmaşık çizgiler de yer almaktadır.
- 3) **RENK:** 5 ayrı renk kullanılmıştır resimde. Fon yeşil renk uygulanarak tamamlanmıştır. Ancak renk geçişleri kullanılmamıştır.
- 4) **BİRLİK:** Ana renklerin yoğun olduğu resimde, renkler düzenli ve titiz kullanılmıştır. Ancak birlik büyük oranda sağlanmıştır.
- 5) **RİTİM:** Ayrıntılara önem verildiği için ritim istenilen şekilde gerçekleştirilmiştir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi				✓	
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 23 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-5a

- 1) ORAN-ORANTI: Oran-oranti istenilen şekilde uygulanmamıştır. Büyük-küçük orantısı da aynı şekilde olması gerekenden kötüdür.
- 2) ÇİZGİ: Eğri çizgilerin yoğun olarak kullanıldığı resimde karmaşık çizgiler de yer almıştır.
- 3) RENK: 4 farklı renk kullanılmıştır. Açık tonda renkler daha çok kullanılmıştır. Bu yüzden de istenilen vurgu gerçekleşmemiştir.
- 4) BİRLİK: Sadece açık tonların uygulanması resimde birliğin engellenmesine sebep olmuştur. Ana ve ara renklere yer verilmemiştir.
- 5) RİTİM: Detayların hiçbir şekilde dikkate alınmadığı resimde biçim oluşmamıştır. Sadece yüzeysel aktarım yapılmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi		✓			
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 9 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Ek 10**İMGELEME DAYALI ÇALIŞMA**

Tablo-5b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci oran-orantıyı kullanamamıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Eğri ve karmaşık çizgiler resmin bütününe hakim olmuştur.
- 3) **RENK:** Mavi ve siyah renk kullanılmıştır resimde. Ancak renk geçişleri olmadığı için etki istenilen şekilde sağlanamamıştır.
- 4) **BİRLİK:** Mavi ve siyah tonlar resmin tamamında kullanılmıştır. Ara renkler kullanılmamıştır. Bu da birliğin oluşmasını engellemiştir.
- 5) **RİTİM:** Resimde hiçbir detaya önem verilmediği için ritim oluşturulamamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi	✓				
Renk	✓				
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 6 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-6a

- 1) ORAN-ORANTI: Öğrenci resimde oran-orantıyı uygulamamıştır. Çizimde dengesiz bir yerleşim söz konusudur.
- 2) ÇİZGİ: Resimde düz ve eğri çizgiler kullanılmıştır. Kuru boyayla yapılan resim de boyama yapılırken de çizgi kullanılmıştır.
- 3) RENK: 4 rengin kullanıldığı resimde ana ve ara renklere çok yer verilmemiştir.
- 4) BİRLİK: Renk geçişleri gerçekleştirilmediği ve keskin geçişler uygulandığı için resimde birlik sağlanmamıştır.
- 5) RİTİM: Resimde detaylara yer verilmemiştir. Bu da biçim oluşumunu engellemiştir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi		✓			
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)			✓		
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 10 puan olarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-6b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci oran-orantıyı istenilen şekilde uygulasa da kompozisyon yerleştirmede hatalar oluşmuştur.
- 2) **ÇİZGİ:** Kuru boyayla yapılan resimde eğri çizgiler yoğun olarak kullanılmıştır.
- 3) **RENK:** 4 farklı rengin hakim olduğu resimde siyah ve mavi renk yoğun olarak kullanılmıştır. Ara renkler pek tercih edilmemiştir.
- 4) **BİRLİK:** Resimde renk geçişleri olmadığı ve keskin geçişler uygulandığı için birlik yarı yarıya sağlanmıştır.
- 5) **RİTİM:** Detaylara dikkat edilmemiş ve yüzeysel olarak resim uygulanmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı				✓	
Çizgi			✓		
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 18 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-7a

- 1) ORAN-ORANTI: Resimde oran-orantı uygulanmamıştır.
- 2) ÇİZGİ: Ağırlıklı olarak düz çizgiler kullanılmıştır.
- 3) RENK: 6 farklı renk kullanılmıştır. Genellikle sarı ve mavi tonlar hakimdir.
- 4) BİRLİK: Ana renk ve ara renklerin geçişler uygulanarak kullanılmadığı resimde tekdüze boyama uygulanmıştır. Bu da birlik oluşumunu engellemiştir.
- 5) BİÇİM: Detaylar hiçbir şekilde dikkate alınmamıştır. Yüzeysel olarak görüntü yerleştirilmiştir. Ancak biçim bütünlüğü sağlanmamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi		✓			
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 10 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-7b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci resimde oran-orantıyı büyük miktarda uygulamıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Resmin büyük kısmında dikey ve yatay çizgiler kullanılmıştır.
- 3) **RENK:** 8 farklı rengin kullanıldığı resimde siyah renk resmin bütününe hakim olmuştur.
- 4) **BİRLİK:** Ana renklerin yoğun olarak kullanıldığı resimde renk geçişleri olmadığı için tekdüze bir görüntü oluşmuştur. Bu da birlik oluşumunu engellemiştir.
- 5) **RİTİM:** Çok olmasa da detaylara önem verilerek resim tamamlandığı için ritim sağlanmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi				✓	
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)			✓		
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 20 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-8a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resim de oran-orantı olabildiğince uygulanmıştır. Kompozisyon yerleştirilmesi de iyidir.
- 2) **ÇİZGİ:** Eğri çizgiler çok fazla kullanılmıştır. Pastel boya ile yapılan resimde boya kullanımıyla da çizgiler uygulanmıştır. Fakat daha kalın çizgilerdir.
- 3) **RENK:** 5 farklı renk kullanılarak yapılan resimde siyah ton fazlaca yer almaktadır.
- 4) **BİRLİK:** Renkler geçişler uygulanarak resmedilmiştir. Siyah renk baskın olarak yer almaktadır. Arkada ise sıcak renklerle resim tamamlanmıştır.
- 5) **BİÇİM:** Detaylara dikkat edilerek resim tamamlanmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)			✓		
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 21 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-8b

- 1) ORAN-ORANTI: Öğrenci oran-orantıyı uygulamıştır.
- 2) ÇİZGİ: Pastel boya kullanılarak yapılan resimde çizgiye yer verilmemiş. Onun yerine boyayla çizim uygulanmıştır.
- 3) RENK: Resimde sadece mavi ve beyaz renk kullanılmıştır. Ara renklere yer verilmemiştir.
- 4) BİRLİK: Ara renkler kullanılmamasına rağmen beyazla bu etki sağlanmaya çalışılmıştır. Ancak birlik istenilen yönde tamamlanamamıştır.
- 5) RİTİM: Detaylara dikkat edilemediği için ritim sağlanamamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi				✓	
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 16 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-9a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Tamamen oran-orantı kullanılarak kompozisyon uygulanmıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Eğimli çizgilerin yoğun olarak kullanıldığı bir resimdir.
- 3) **RENK:** 6 farklı renk kullanılmıştır. Yoğun olarak kullanılan resimler mavi ve siyahtır. Ara renkler de uygulanarak resim tamamlanmıştır.
- 4) **BİRLİK:** baskın olarak mavi rengin yer aldığı resimde renk geçişleri tam anlamıyla uygulandığı için birlik sağlanmıştır.
- 5) **RİTİM:** Detaylara önem verilerek resim tamamlandığı için ritim sağlanmıştır.

PUAN	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
ÖLÇÜTLER					
Oran-orantı				✓	
Çizgi			✓		
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim			✓		

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 18 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-9b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci kompozisyonu tam anlamıyla yerleştiremese de oran-orantıyı sağlamıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Kuru boyayla yapılan resimde çizgiler boya kalemiyle verilmiştir. Yatay çizgiler yoğunluktadır.
- 3) **RENK:** Sadece mavi, kırmızı ve siyah rengin kullanıldığı resimde ara renkler uygulanmamıştır. Renk geçişleri de keskin kullanılmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Kesin renkler kullanılmış ve renk geçişleri uygulanmamıştır. Bu da birlik oluşumunun sınırlandırılmasına sebep olmuştur.
- 5) **RİTİM:** Sadece yıldızların çizimi ve resmin en üstündeki ay ve yıldız hareketlilik oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı			✓		
Çizgi			✓		
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim			✓		

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 15 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-10a

1) ORAN-ORANTI: Resimde oran-orantı kullanılmaya çalışılmıştır. Gerçeğine yakın olmasa da kendi içinde güzel uygulanmıştır.

2) ÇİZGİ: Dikey ve yatay çizgilerin yanında eğri çizgiler de yer almaktadır. Resmin tamamı boyanmadığı için resimde sadece çizimle kalan yerler de bulunmaktadır.

3) RENK: Mavi, kahverengi ve yeşil renk resmin tamamına hakimdir. Ara renkler kullanılmadan geniş alan şeklinde boyama gerçekleştirilmiştir.

4) BİRLİK: Ara renkler ve renk geçişleri olmadığı için birlik oluşturulamamıştır.

5) BİÇİM: Resimde sadece çizimden ibaret kalan yerler olduğu için ve detaylara yer verilmediği için ritim sağlanamamıştır.

6)

ÖLÇÜTLER \ PUAN	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı			✓		
Çizgi		✓			
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 7 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Ek 20 İMGELEME DAYALI ÇALIŞMA

Tablo-10b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resimde oran-orantı yeterince kullanılmaya çalışılsa da kompozisyon tam anlamıyla yerleştirilememiştir. Gökyüzü etkisi verilmeye çalışılsa da oluşturulamamıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Pastel boya çalışmasıyla tamamlanan resimde çizgi etkisi boya kalemiyle verilmiştir. Eğimli çizgiler yoğunluktadır.
- 3) **RENK:** İki renk hakimdir. Bu renkler siyah ve mavidir. Keskin geçişler uygulanmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Renk tekrarlarıyla birlik sağlanmıştır.
- 5) **RİTİM:** Resimde sadece iki rengin bulunması ve simetri özelliği olduğu için durgunluk oluşmuştur. Hareketlilik oluşmuştur.

PUAN ÖLÇÜTLER	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı			✓		
Çizgi				✓	
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 17 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-11a

1) **ORAN-ORANTI:** Kompozisyonun yerleştirilmesinde ve perspektifte büyük sorunlar bulunmaktadır. Oran- orantı sağlanamamıştır.

2) **ÇİZGİ:** Kuru boya çalışmasıyla tamamlanan resimde eğri çizgiler yoğunlukta kullanılmıştır.

3) **RENK:** 4 farklı rengin kullanıldığı resimde renk geçişleri bulunmamaktadır. Büyük oranda ana renkler bulunmakta ama ara renkler yer almamaktadır.

4) **BİRLİK:** Renk geçişleri resimde uygulanmadığı için birlik sağlanamamıştır.

5) **RİTİM:** Öğrenci resimde detaylara önem vermediği için hareketlilik sağlanamamıştır. Ancak bu oluşum çok sayıda ev yapımıyla sağlanmak istense de gerçekleştirilememiştir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi			✓		
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim			✓		

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 11 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-11b

- 1) **ORAN-ORANTI:** En büyük sorun oran-orantı kısmında oluşmuştur. Çünkü perspektife hiç önem verilmemiş. Özellikle dağın içinden deniz çıkması bu sorunu göstermektedir.
- 2) **ÇİZGİ:** Yatay çizgiler yoğun olarak kullanılmıştır. Kuru boyayla yapılan resimde yıldızlar dahil olmak üzere çizgiler kullanılarak resim tamamlanmıştır.
- 3) **RENK:** 5 farklı rengin yer aldığı resimde mavi, yeşil ve pembe resmin bütününe hakim olmuştur.
- 4) **BİRLİK:** Sadece ana renkler kullanıldığı ve ara renklere yer verilmediği için renk geçişleri oluşmamıştır. Bu da resimde birlik sağlanmasını engellemiştir.
- 5) **RİTİM:** Öğrenci hareketliliği sadece yıldızlarla sağlamaya çalışsa da kompozisyonun üstünde kaldığı için istenilen ritim sağlanamamıştır.

PUAN ÖLÇÜTLER	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi				✓	
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 10 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-12a

- 1) ORAN-ORANTI: Resimde oran-orantı çözümlenememiştir.
- 2) ÇİZGİ: Eğimli çizgilerin yoğunlukta olduğu resimde yer yer düz çizgiler de yer almaktadır. Kuru boya çalışmasıyla uygulanan resim de çizgi özellikleri boya kalemiyle yapılmıştır.
- 3) RENK: 4 farklı rengin kullanıldığı resimde mavi ton yoğunluktadır. Ve keskin geçişler uygulanmıştır.
- 4) BİRLİK: Sadece ana renkler kullanıldığı ve ara renklere yer verilmediği için geçişler sağlanamamıştır. Renk arayışları çok fazladır.
- 5) RİTİM: Detaylara büyük oranda yer verilmiştir. Ancak hareketlilik renklerle sağlanmaya çalışılsa da pek başarılı olunamamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi		✓			
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 8 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-12b

1) **ORAN-ORANTI:** Kompozisyon ve perspektif istenilen şekilde kullanılmadığı için oran-orantı gerçekleştirilememiştir. Ön plan ve arka plan yerleştirilmesinde sorun oluşmuştur.

2) **ÇİZGİ:** Yatay ve dikey çizgilerin yoğunlukta kullanılmıştır. Kuru boya çalışması olarak yapılan resimde çizgiler boya kalemleriyle uygulanmıştır.

3) **RENK:** 6 Farklı renk kullanılmıştır. Resmin tamamına mavi renk hakimdir. Resim keskin geçişlerle tamamlanmıştır.

4) **BİRLİK:** Ara renkler ve geçişler kullanılmadığı için birlik sağlanamamıştır.

5) **RİTİM:** Detaylara fazlasıyla önem verilmeye çalışılsa da resim yüzeysel olarak tamamlanmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı				✓	
Çizgi				✓	
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 15 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-13a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci resimde oran-orantıyı uygulayamamıştır. Kompozisyon resmin sol tarafına yerleştirilmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Resimde eğri ve karmaşık çizgiler kullanılmıştır.
- 3) **RENK:** Resim pastel boya ile çalışılmıştır. Öğrenci boya kalemlerini kullanarak da çizgilerle resmi tamamlamıştır. Mavi rengin yoğun olarak kullanıldığı resimde keskin geçişler vardır.
- 4) **BİRLİK:** Ara renkler ve renk tekrarlarıyla birlik sağlanmıştır.
- 5) **RİTİM:** Sarı renk kullanılarak uygulanan yıldızlar hareketlilik etkisini verse de kopya edilen resimdeki kadar ritim oluşturulamamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı			✓		
Çizgi				✓	
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 19 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-13b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resimde oran-orantı ve perspektif tamamen çözümlenmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Düzgün ve temiz çizgilerle resim tamamlanmıştır. Kuru boya çalışması olarak uygulanan resimde çizgiler boyayla gerçekleştirilmiştir.
- 3) **RENK:** Mavi ve tonlarının hakim olduğu resimde sadece ana ve ara renkler keskin bir şekilde kullanılmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Birden fazla ev ve sokak lambası yapılarak tekrarlarla birlik sağlanmıştır.
- 5) **RİTİM:** Kullanılan yıldızlar, ağaçlar, evler ve renklerdeki canlılık hareket oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 24 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-14a

1) **ORAN-ORANTI:** Verilen resme yakın olarak oran-orantı gerçekleştirilmiştir.

2) **ÇİZGİ:** Eğri çizgiler yoğunlukta kullanılmıştır. Dikey ve yatay çizgilerin bulunduğu resimde boya kalemleriyle de bu çizgiler uygulanmaya çalışılmıştır.

3) **RENK:** 4 farklı rengin kullanıldığı resimde sarı, yeşil ve mavi en çok uygulanan renklerdir. Ara renkler bulunmamaktadır. Yağlı pastelle yapılan resimde boyama daha çok çizgi şeklinde uygulanmıştır.

4) **BİRLİK:** Öğrenci ara renkler ve renk geçişlerine yer vermediği için resimde birlik sağlanamamıştır.

5) **BİÇİM:** Hareketlilik resmin tamamında detayların resmedilmesiyle değil renklerin canlılığıyla verilmeye çalışılmıştır. Arica evlerde kullanılan kırmızı renkle de bu etki verilmiştir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi				✓	
Renk					✓
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim			✓		

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 19 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-14b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resimde oran-orantı sağlanmaya çalışılmış ancak kompozisyonun yerleştirilmesinde sıkıntı bulunmaktadır.
- 2) **ÇİZGİ:** Çizgiye çok yer verilmemiştir. Boya kalemleriyle resim oluşturulmuştur.
- 3) **RENK:** Pastel boya çalışması olarak tamamlanan resimde; mavi, bej ve siyah ton ağırlıkta kullanılmıştır. Renk geçişleri bulunmamakla beraber keskin renk sınırları yer almaktadır.
- 4) **BİRLİK:** Öğrenci resimde ara renk kullanmadığı için birlik sağlamamıştır.
- 5) **RİTİM:** Büyük oranda detaylara yer verilmiştir. Yıldızların çizimiyle hareketlilik tam anlamıyla sağlanmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi				✓	
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 15 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-15a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci oran-orantıyı resme uygun olarak iyi bir şekilde uygulamıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Yatay ve eğri çizgiler resimde çoğunlukla yer alırken dikey çizgilerle de resimde bütünlük sağlanmıştır.
- 3) **RENK:** 4 farklı rengin yoğunlukta olduğu resimde en çok mavi ve kahverengi ton kullanılmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Kuru boya çalışması olarak tamamlanan resimde ara renkler ve renk geçişleri olmamasına rağmen birlik sağlanmıştır.
- 5) **RİTİM:** Detaylara yer verilmesi resimde ritim oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi				✓	
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 19 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-15b

- 1) ORAN-ORANTI: Öğrenci resimde oran-orantıyı sağlayamamıştır.
- 2) ÇİZGİ: Dikey yatay çizgiler resmin bütününe hakim olmuştur. Kuru boya çalışması olarak yapılan resimde çizgiler boya kalemleriyle uygulanmıştır.
- 3) RENK: Resmin tamamında 3 farklı renk yer almaktadır. Mavi en çok yer verilen renktir. Renk karışımları renk geçişleri keskindir.
- 4) BİRLİK: Sadece renk tekrarlarına yer verildiği, ara renk kullanılmadığı ve keskin geçişlerle resim tamamlandığı için birlik sağlanamamıştır.
- 5) RİTİM: Gökyüzündeki yıldızlar, denizdeki tekne çizimiyle hareketlilik sağlanmaya çalışılmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi			✓		
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 14 puan olarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Ek 31 RÖPRODÜKSİYON ÇALIŞMA

Tablo-16a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resimde oran-orantı çok iyi şekilde uygulanmıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Düz, eğri, yatay, dikey çizgilerin yanında karmaşık çizgiler de yer almaktadır. Kuru boyayla yapılan resimde bu çizgi etkileri boya kalemleriyle de verilmiştir.
- 3) **RENK:** 10'dan fazla rengin kullanıldığı resim de kahverengi ve mavi tonlar büyük oranda bulunmaktadır. Ana renklerle beraber birçok ara renk de resimde uygulanmıştır. Verilen resmin orijinaline yakın renkler kullanılmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Kullanılan renkler açık, net ve parlaktır. Bunun yanında renler arası geçişler çok iyi ve temiz bir şekilde uygulanmıştır. Bu da resimde birliğin sağlanmasında etkili olmuştur.
- 5) **BİÇİM:** Detayların istenilen şekilde ve resimdeki etkilere yakın olarak uygulanması resimde biçimin sağlanmasında etkili olmuştur.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk					✓
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 25 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-16b

- 1) ORAN-ORANTI: Resimde çok fazla oran sorunu yer almaktadır. Yatak, dolap bilgisayar arasında oran sorunu çözümlenememiştir.
- 2) ÇİZGİ: İnce, keskin, yatay ve dikey çizgiler yoğunlukta kullanılmıştır. Resim titiz ve temiz bir çizimle oluşturulmuştur
- 3) RENK: Öğrenci resimde 10'dan fazla renk kullanmıştır. Ancak renkler tonlama olmadan düz şekilde uygulanmıştır.
- 4) BİRLİK: Objelerin hepsinde yapay bir görünüş ve donukluk yer almaktadır. Renk geçişleri ve ara renkler kullanılmadığı için birlik sağlamamıştır.
- 5) RİTİM: Detaylara yeterince yer verilse de perspektif uygulanmamıştır. Yerleştirilen objelerde hareketlilik sağlanamamıştır.

PUAN ÖLÇÜTLER	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı			✓		
Çizgi				✓	
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 13 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-17a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resimde oran-orantı da sorun görülmemesine rağmen perspektif dikkate alınarak kompozisyon yerleştirilmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Düz çizgiler resimde yoğunlukta kullanılmıştır.
- 3) **RENK:** 4 farklı renk uygulanmıştır. Turuncu ve mavi renk ağırlıklı olarak kullanılmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Sıcak ve soğuk renklerin kullanıldığı resimde renk geçişleri yoktur. Daha çok keskin geçişler uygulanmıştır.
- 5) **BİÇİM:** Detaylara dikkat edilerek resim tamamlanmıştır. Uygulanan ayrıntılar resmin vurgusunun daha iyi olmasını sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi			✓		
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)			✓		
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 19 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-17b

- 1) ORAN-ORANTI: Resimde yatak, televizyon, dolap ve pencere arasında oran-orantı ciddi anlamda çözümlenememiştir.
- 2) ÇİZGİ: Keskin çizgiler yer almaktadır. Çoğunluğunu da dikey ve yatay çizgiler oluşturmaktadır.
- 3) RENK: Birden çok renk kullanılmasına karşın renk tekrarları fazladır ve keskindir. Bu da resimde tekdüzeliğe sebep olmuştur. En çok kullanılan renk mavidir.
- 4) BİRLİK: Kompozisyonda perspektif uygulanmadığı ve renk geçişlerine yer verilmediği için birlik sağlamamıştır.
- 5) RİTİM: Öğrenci çok sade ve donuk bir çizim olarak resmini tamamlamıştır. Ancak ayrıntı ve ara renk ve tonlamalara yer verilmediği için ritim oluşturulamamıştır.

PUAN ÖLÇÜTLER	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi			✓		
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 11 puan olarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-18a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci oran-orantıyı büyük oranda sağlamıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Resimde düz çizgiler yoğunlukta kullanılmıştır. Kuru boya kullanılarak yapılan resimde çizgi oluşumları boya kalemleriyle de uygulanmıştır.
- 3) **RENK:** 7 ayrı renk kullanılarak resim yapılmıştır. En çok mavi ve kahverengi tonlar resme hakim olmuştur.
- 4) **BİRLİK:** Ana renkler ve ana renkler resimde fazlaca kullanılmıştır. Ara renklerin resimde yer alması birliğin sağlanmasını kolaylaştırmıştır. Ancak kullanılan renkler canlı değil daha çok soluk renklerdir.
- 5) **BİÇİM:** Detaylara dikkat edilmesi ve renk tekrarlarının kullanılması biçim olarak resmin tamamlanmasını sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 23 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-18b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resimde oran-orantı tam anlamıyla sağlanmıştır. Perspektif de perspektif de büyük oranda çözümlenmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Temiz ve titiz çizgilerle resim oluşturulmuştur. Yatay çizgilerin yanında perspektif için de ayrıntılı çizgiler kullanılmıştır.
- 3) **RENK:** 10'dan fazla rengin kullanıldığı resimde; renk tekrarlarına yer verilmiş ve renkler orantılı olarak dağıtılmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Renk geçişlerine yer verilmemesine rağmen ara renkler kullanıldığı için bütünlük sağlanmıştır. Figürler birbirinde bağımsız değil birbirini tamamlar şekilde resmedilmiştir.
- 5) **RİTİM:** Rengin fazla kullanılması ve figür sayısındaki fazlalık ritim oluşumunu sağlamıştır. Ayrıca çizim içerisinde ayrıntılara verilen önem de ritim oluşumuna büyük etki etmiştir.

ÖLÇÜTLER \ PUAN	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk					✓
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 25 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-19a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resimde oran-orantı istenildiği gibi uygulanmamıştır. Alan çok geniş bırakılıp içerideki objeler küçük yerleştirilmiştir. Yatağın ve masanın orantısı odaya göre çok küçük kalmıştır. Yerleştirme de kötü uygulanmıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Düz çizgiler kullanılarak resim tamamlanmıştır. Ama kullanılan çizgiler de net değildir.
- 3) **RENK:** 3 farklı renk uygulanmıştır. Gri tonların yer aldığı resimde ana renkler kullanılmamıştır. Bunu yanında canlı renkler de yoktur.
- 4) **BİRLİK:** Resimde ana renkler ve ara renkler bir arada kullanılmadığı için birlik sağlanamamıştır.
- 5) **BİÇİM:** Detaylar resim yapılırken dikkate alınmadığı için biçim oluşumu engellenmiştir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi			✓		
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 12 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Ek 38**İMGELEME DAYALI ÇALIŞMA**

Tablo-19b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resimde oran-orantı çözümlenememiştir. Yerleştirilen tüm objeler yüzeysel ve perspektiften uzaktır.
- 2) **ÇİZGİ:** İnce temiz çizgiler kullanılmıştır. Çizgi konusunda sorun görülmemektedir.
- 3) **RENK:** Renkler soluk ve tonlama yapılmadan uygulanmıştır. Renk arayışı içine girilmeden sade ve keskin geçişli renklerle resim tamamlanmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Resimde renklerin ve objelerin dağılımında bir sorun görülmemektedir. Kullanılan renk tekrarları ve ara renkler birlik oluşumunu sağlamıştır.
- 5) **RİTİM:** Ayrıntıya fazlasıyla yer verilmesi hareketlilik oluşumunu tamamlamıştır.

PUAN	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
ÖLÇÜTLER					
Oran-orantı		✓			
Çizgi				✓	
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 18 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-20a

- 1) ORAN-ORANTI: Oran-orantı bulunamamaktadır resimde.
- 2) ÇİZGİ: Dikey ve yatay çizgiler yoğunlukta kullanılmıştır. Sadece çizim yapılırken değil kuru boya kullanılarak boyanan resimde; boya kalemleriyle de aynı çizgi etkileri verilmiştir.
- 3) RENK: 7 farklı tonun kullanıldığı resimde kahverengi ve mavi renklerin tamamına yakınında er almaktadır.
- 4) BİRLİK: Ara renklere fazla yer verilmediği için birlik sağlanamamıştır.
- 5) RİTİM: Detaylarla hareketliliğin sağlanacağı resimde; bu özelliğe fazla önem verilmediği için biçim yani ritim sağlanamamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi		✓			
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 7 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-20b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci resimde oran-orantıyı sağlamıştır. Ancak mekan sorunu görülmektedir.
- 2) **ÇİZGİ:** Pastel boya çalışması olarak yapılan resimde çizgiler boya kalemiyle oluşturulmuştur. Bu da olması gerekenden kalın çizgiler oluşmasına sebep olmuştur. Dikey ve yatay çizgiler yoğunluktadır.
- 3) **RENK:** 5'ten fazla renk kullanılması rağmen yoğunluk olarak pembe ve mor tonlar tercih edilmiştir. Ara renkler resme hakimdir.
- 4) **BİRLİK:** Kullanılan ara renkler ve renk tekrarları birlik oluşumunu sağlamıştır.
- 5) **RİTİM:** Detaylar büyük oranda yer verilmesi hareketliliği sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı				✓	
Çizgi					✓
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 21 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-21a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Tam anlamıyla oran-orantı oluşturulmaması da kompozisyon yerleştirilmesi iyi yapılmıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Dikey ve yatay çizgiler kullanılmıştır. İnce çizgiler de resmi tamamlamaktadır.
- 3) **RENK:** 6 ayrı rengin kullanıldığı resimde mavi ve kahverengi tonlar yoğunluktadır. Verilen ara renklerle de resim tamamlanmıştır. Vurgu yapılan renkler de bulunmaktadır. Örneğin; yatakta kullanılan kahverengi ton diğer renklerden canlı ve öne çıkmaktadır.
- 4) **BİRLİK:** kullanılan ana ve ara renklerle birlik sağlanmıştır.
- 5) **BİÇİM:** Resimde kullanılan ince detaylar biçimin (ritim) oluşmasını sağlamış. Resme hareket katmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı				✓	
Çizgi				✓	
Renk					✓
Birlik(bütünlük)			✓		
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 21 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-21b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Kompozisyon yerleştirilmesi ve oran-orantı çok iyi bir şekilde uygulanmıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Kuru boya çalışması olarak uygulanan resimde çizgiler boya kalemleriyle oluşturulmuştur. Eğimli çizgiler bütünü oluşturmaktadır.
- 3) **RENK:** Resim 4 farklı renkten oluşmaktadır. Mavi ve beyaz ton yoğunluktadır. Keskin geçişler olmasına rağmen renk uyumu çok iyidir.
- 4) **BİRLİK:** Perspektif kullanılmamış olsa da renkler derinlik oluşumunu sağlamıştır. Kullanılan ara renkler de bütünlüğün oluşmasında büyük önem sahibidir.
- 5) **RİTİM:** Resimdeki turuncu ton ve yıldızlar hareketlilik oluşumunda büyük paya sahiptir. Dikkat edilen detaylarla da ritim sağlanmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk					✓
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 25 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-22a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci oran-orantıya dikkat etmemiştir. Hatta üç boyut olmamakla birlikte zemine de önem verilmemiştir. Sandalye, masa, yatak... Duvar üzerine yerleştirilmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Resme düz ve yatay çizgiler hakim olmuştur.
- 3) **RENK:** Kahverengi ve mavi tonların yoğunlukta kullanıldığı resimde 5 farklı renk uygulanmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Ana renklere çok yer verilmeyip ara tonların daha çok kullanılması birlik kavramının oluşmasını engellemiştir.
- 5) **RİTİM:** Detaylara ne kadar dikkat edilse de oran-orantı yetersiz olduğu için ritim yani biçim sağlanamamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi			✓		
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 10 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-22b

- 1) ORAN-ORANTI: Kompozisyonun yerleştirilmesinde sıkıntı olmamasına rağmen perspektif ve objeler arası orantı hiç uygulanmamıştır.
- 2) ÇİZGİ: Öğrenci boya kalemleriyle çizgileri uygulamıştır. Resimde dikey ve yatay çizgi yoğunluktadır.
- 3) RENK: 10'dan fazla renk kullanılmıştır. Bu renkler arasında en çok mor ton yer almaktadır. Resmin büyük çoğunluğunu ara renkler oluşturmaktadır.
- 4) BİRLİK: Kullanılan renk tekrarları ve ara renkler bütünün oluşmasını sağlamıştır.
- 5) RİTİM: Detaylara verilen önem ve renkler arasındaki uyum hareketliliği oluşturmuştur.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı				✓	
Çizgi			✓		
Renk					✓
Birlik(bütünlük)			✓		
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 20 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-23a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Kopya yöntemi uygulanarak yapılan resimde oran-orantı uygulanamamıştır. Kompozisyon yerleştirilmesinde büyük sorunlar görülmektedir.
- 2) **ÇİZGİ:** Temiz ve titiz çizgiler kullanılmıştır. Bunun yanında yatay ve dikey çizgiler yer almaktadır.
- 3) **RENK:** Soluk ve sade renkler uygulanarak resim tamamlanmıştır. Kopya olarak verilen resimdeki renklere bağlı kalınmaya çalışılsa da bu tam anlamıyla sağlanamamıştır.
- 4) **BİRLİK:** Sandalye ve yatak arasındaki renk uyumu ve resmin tamamında kullanılan ara renkler birlik oluşumunu sağlamıştır.
- 5) **RİTİM:** Detaylara önem verilmesi ve renklerle de bunun tamamlanması ritim duygusunu oluşturmuştur.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı			✓		
Çizgi		✓			
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim			✓		

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 15 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-23b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci resimde oran-orantıyı istenilen şekilde sağlamıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Karmaşık çizgiler resmin bütününde görülmektedir. Daha çok dikey yön kullanılarak uygulanmıştır.
- 3) **RENK:** 4'den fazla renk kullanılmasına rağmen mor ton büyük oranda yer almaktadır. Ara renklere yer verilmiş ama keskin geçişler de kullanılmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Ara renklerin kullanılması birlik oluşumunu sağlamıştır. Renk tekrarları da bu oluşumu desteklemiştir.
- 5) **RİTİM:** Resim yüzeysel olarak tamamlasa da detaylara verilen önem hareketliliğin oluşumunu engelleyememiştir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi	✓				
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)			✓		
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 13 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-24a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Kopya yöntemiyle yapılan resimde oran-orantı istenilen şekilde uygulanmıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Değişik yönlerde ama resmin düzenini bozmayacak çizgiler yer almıştır. Temin ve titiz çizgiler uygulanarak resim tamamlanmıştır.
- 3) **RENK:** Kuru boya çalışması olarak uygulanan resimde 10'dan fazla renk yer almaktadır. Birbirini tamamlayan renklerdir.
- 4) **BİRLİK:** Ara renkler ve renk tekrarları uygulanmıştır. Yatak, masa ve sandalyedeki renk uyumu birliğin sağlanmasında büyük paya sahiptir.
- 5) **RİTİM:** Detaylara verilen önem ritim oluşumunu sağlamıştır.

PUAN ÖLÇÜTLER	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk					✓
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 25 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-24b

1) ORAN-ORANTI: Öğrenci oran ve perspektif sorununu çözmüştür. Kompozisyon yerleştirilmesinde de sıkıntı görülmemektedir.

2) ÇİZGİ: Çizgi boya kalemleriyle uygulanmıştır. Çok titiz bir çalışma olmamasına rağmen çizgiler resmi tamamlamaktadır.

3) RENK: Birçok renk yer almaktadır. Renk geçişleri ve tekrarlarına da yer verilmiştir.

4) BİRLİK: Ara renklerin kullanılması birlik oluşumunu sağlamıştır. Ayrıca objeler arası renklerdeki uyum da bunu desteklemiştir.

5) RİTİM: Dolap ve yer, bilgisayar ve dolap arasındaki renk uyumuna verilen önem gibi, detaylara da önem verilmesi hareketliliği sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk					✓
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 24 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

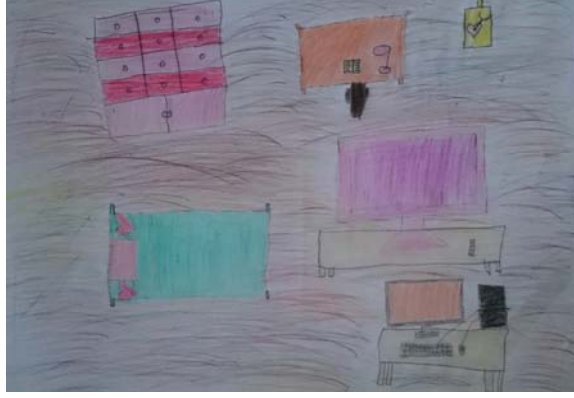

Tablo-25a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci kopya yöntemiyle tamamladığı resimde oran-orantı tamamlansa da mekan sorunu bulunmaktadır.
- 2) **ÇİZGİ:** Öğrenci çizgi kullanımını boya kalemleriyle tamamlamıştır. Resme büyük oranda yatay çizgi hakimdir.
- 3) **RENK:** Mavi ve pembe tonun ağırlıklı olarak kullanıldığı resimde verilen kopya resme uygun renkler tercih edilememiştir.
- 4) **BİRLİK:** Öğrenci ara renkler ve renk geçişlerine yer verdiği için resimde birlik sağlanmıştır.
- 5) **RİTİM:** Yerleştirmede sorun yaşansa da objeler arasındaki uyum, renk tekrarları ve detaylara verilen önem hareketliliğin oluşmasını sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi			✓		
Renk	✓				
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 14 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-25b

- 1) ORAN-ORANTI: Resimde oran-orantı çözümlenmiştir. Ancak zemin-biçim ilişkisinde sorun göze çarpmaktadır.
- 2) ÇİZGİ: Karmaşık çizgilerin hakim olduğu resimde titiz bir uygulama gerçekleştirilmemiştir.
- 3) RENK: 5'ten fazla renk kullanan öğrenci, arka planı kahverengi tonla tamamlamıştır.
- 4) BİRLİK: Renk geçişleri bulunmamasına rağmen kullanılan renk tekrarları resimde birliğin oluşumunu sağlamıştır.
- 5) RİTİM: Yüzeysel oluşturulmuş bir çalışma gibi görülse de ince detaylar resimde hareketlilik oluşumunu sağlamıştır. Örneğin; bilgisayar tuşları ya da masa lambası.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi		✓			
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim			✓		

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 14 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-26a

1) ORAN-ORANTI: Öğrenci kopya olarak verilen resimdeki oranı uygulamaya çalışsa da yeterince çözümleyememiştir.

2) ÇİZGİ: Dikey ve yatay çizgileri uygulayarak resmi tamamlamaya çalışmıştır.

3) RENK: Kırmızı rengin yoğun olarak kullanıldığı resimde yer yer ara renkler de kullanılmıştır.

4) BİRLİK: Renk tekrarları kullanılarak resimde birlik oluşturulmaya çalışılmıştır.

5) RİTİM: Detaylara önem verilerek hareketlilik sağlanmıştır. Ancak renklerdeki donuk etki bu oluşumu bir nebze de olsa engellemiştir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi			✓		
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)			✓		
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 15 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-26b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resimde oran-orantı sorunu tam anlamıyla çözümlenememiştir. Kompozisyon yerleştirilmesinde ve perspektifte sorun görülmektedir.
- 2) **ÇİZGİ:** Resimde renkten çok çizim yoğunluktadır. İkiye bölünmüş etkisi görülmekte; üst kısma yatay, alt kısma ise dikey çizgiler hakim olmaktadır.
- 3) **RENK:** Pembe, sarı ve siyah ton uygulanarak resim tamamlanmıştır. Ara renklere yer verilmiş ancak geçişler keskin sınırlarla belirtilmiştir.
- 4) **BİRLİK:** Renk tekrarlarıyla birlik sağlanmıştır.
- 5) **RİTİM:** Hareketlilik oluşumu çok sınırlıdır. Kompozisyonun sadece sağ tarafında yatak üzerine çizilen eşyalara bu özellik tamamlanmaya çalışılmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi		✓			
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim			✓		

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 13 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-27a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci resimde oran-orantıya hiçbir şekilde yer vermemiştir. Kompozisyon yerleşimi de istenilen şekilde değildir.
- 2) **ÇİZGİ:** Eğri ve karmaşık çizgiler yoğunluktadır. Yağlı pastelle yapılan resimde boya kalemleriyle de kalın ve ince olarak çizgiler verilmiştir.
- 3) **RENK:** Hemen hemen 7 farklı rengin kullanıldığı resimde renkler canlıdır fakat renklerin kullanımı ve boyaması kötüdür. Kahverengi ve mavi tonlar fazlasıyla bulunmaktadır.
- 4) **BİRLİK:** Kullanılan renkler arasında ara tonlar bulunmadığı için resimde birlik sağlanamamıştır. Bunun yanında geçişler de yer almamaktadır.
- 5) **BİÇİM:** Detaylara yer verilmeye çalışılsa da uygulamanın tam gerçekleştirilememesi yüzünden biçim oluşturulamamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi		✓			
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 10 puan olarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-27b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci resimde oran-orantıyı çözümlenmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Yatay çizgiler resmin tamamında kullanılmıştır. Çizgiler boya kalemiyle uygulanmıştır.
- 3) **RENK:** Yeşil tonun yoğun olarak kullanıldığı resimde birçok ara renkte yer almaktadır. Ancak keskin geçişlerle resim tamamlanmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Renk tekrarları kullanılmıştır. Yatak ve masa üzerindeki tekrarlar gibi kullanılan renkler birlik oluşumunu sağlamıştır.
- 5) **RİTİM:** Resim sıradan gibi görünse de sol üst köşede verilen detaylar hareket oluşumunda etkilidir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi		✓			
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim			✓		

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 14 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-28a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci oran-orantıyı istenilen şekilde uygulamıştır. Kompozisyon da verilen resme uygun şekilde resmedilmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Dikey ve yatay çizgilerin yanında eğimli çizgilere de yer verilmiştir. Ayrıca kullanılan kuru boyayla da çizgilerin kalınlığı inceliği vurgulanmıştır.
- 3) **RENK:** Öğrenci 9 farklı renk kullanmıştır resimde. Bunun yanında da ara renklerle de resim desteklenmiştir. Mavi, turuncu ve kırmızı tonlar resmin büyük bölümünde kullanılmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Ana renklerle ara renkler bir arada kullanılmış ve geçişler de istenilen şekilde uygulanmıştır.
- 5) **BİÇİM:** Detaylar ve renkler verilen resme büyük oranda yaklaşılarak uygulanmıştır. Bu yüzden biçim oluşumu çok iyidir. Ritim de renklerle desteklenerek oluşturulmuştur.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk					✓
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 25 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-28b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci yaptığı resimde oran-orantıyı büyük bir ustalıkla uygulamıştır. Kompozisyon yerleştirmesinde de sorun görülmemektedir.
- 2) **ÇİZGİ:** Temiz, düzgün ve titiz çizgiler yer almaktadır. Boya kaleminin yanında resim kalemiyle de çizgiler oluşturmuştur.
- 3) **RENK:** 10'dan fazla rengin kullanıldığı resimde pembe tonlar çok fazladır. Kız çocuğu odası renkleri daha yoğundur. Bunlar uygulanan desenlerle de hissedilmektedir.
- 4) **BİRLİK:** Renk tekrarları ve ara renklerin kullanılması resimde birlik oluşumunu sağlamıştır. Ancak yine de donuk bir etki görülmektedir.
- 5) **RİTİM:** Detaylara verilen önem hareketlilik oluşumunda büyük paya sahiptir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi				✓	
Renk					✓
Birlik(bütünlük)			✓		
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 18 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-29a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resim kopya olarak uygulansa da oran-orantı sorunu çözümlenememiştir. Kompozisyon yerleştirilmesinde sıkıntı oluşmuştur.
- 2) **ÇİZGİ:** Kuru boya çalışmasıyla istenilen resim uygulanmıştır. Çizgiler düzenli ve titizdir.
- 3) **RENK:** İstenilene yakın renk tonu kullanılmıştır. Ancak renkler mat ve soluk olarak uygulanmıştır. Mavi ve kahverengi ton resmin bütününe hakimdir.
- 4) **BİRLİK:** Ara renk ve renk tekrarları resimde bütünün oluşumunu sağlamıştır. Yatakta kullanılan kahverengi tonun yerde ve masada da kullanılması buna bir örnektir.
- 5) **RİTİM:** Duvar ve masa üzerindeki uygulanan ayrıntılar hareketliliğin oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi			✓		
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 13 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Ek 58 İMGELEME DAYALI ÇALIŞMA

Tablo-29b

- 1) **ORAN-ORANTI** Resimde oran-orantı çözümlenmiştir. Mekan oluşturulmasa da kompozisyon yerleştirilmesinde herhangi bir sorun görülmemektedir.
- 2) **ÇİZGİ:** Eğimli ve dikey çizgiler resme hakimdir. Çizgiler titiz ve ayrıntılıdır.
- 3) **RENK:** Çok fazla renk kullanılmıştır. Mavi resmin tamamında yer almaktadır. Fonda da kullanılarak renk geçişleri oluşturulmuştur.
- 4) **BİRLİK:** Kullanılan ara renkler ve renk tekrarları birlik oluşumunun sağlanmasında büyük paya sahiptir.
- 5) **RİTİM:** Çok fazla ayrıntı ve detay resimde uygulanmıştır. Yıldızlar, kalpler bunlara örnektir.

PUAN	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
ÖLÇÜTLER					
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 24 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-30a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Kompozisyon yerleştirilmesinde sorun yaşanmasa da oran-orantı da az da olsa sorun görülmektedir.
- 2) **ÇİZGİ:** Karmaşık çizgiler yer almaktadır. Kopya yönteminin uygulandığı resimde pastel kalemleriyle çizgiler oluşturulmuş. Ancak kalın ve titiz çizimler kullanılmamıştır.
- 3) **RENK:** Resimde mavi ve kahverengi tonlar ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Kopya verilen resme çok yakın olmamakla birlikte sarı tonlar da yer almaktadır.
- 4) **BİRLİK:** Yatak, pencere, masada kullanılan sarı renk, ve mavi tonlar birlik oluşumunu sağlamıştır.
- 5) **RİTİM:** İstenilen düzeyde detaya önem verilmemiş ve renkler kopya verilen resme uygun olmadığı için ritim oluşturulamamıştır.

PUAN ÖLÇÜTLER	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi	✓				
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 9 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Ek 60**İMGELEME DAYALI ÇALIŞMA**

Tablo-30b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci oran-orantıyı çözümlenmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Dikey çizgilerin yoğunlukta kullanıldığı resimde boya kalemleriyle bu etki sağlanmıştır.
- 3) **RENK:** 5'den fazla rengi kullanan öğrenci; pembe, mor tonlar hakim olmuştur.
- 4) **BİRLİK:** Renk tekrarları ve ara renklerle birlik sağlanmıştır.
- 5) **RİTİM:** Halı üzerinde ve masa üzerinde uygulanan detaylar hareketlilik oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi			✓		
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 20 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-31a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Kopya yöntemi kullanılarak yapılan resimde oran-orantı sağlanmıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Yuvarlak çizgiler resmin tamamında yer almaktadır. İnce ve temiz çizgiler uygulanmıştır.
- 3) **RENK:** Kopya yöntemi kullanılarak yapılan resimde istenilen şekilde sarı ve turuncu tonlar yer almaktadır.
- 4) **BİRLİK:** Ara renkler ve renk geçişleriyle bütünlük sağlanmıştır.
- 5) **RİTİM:** Detaylara önem verilmediği için ritim oluşumu sağlanamamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı				✓	
Çizgi			✓		
Renk					✓
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 18 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-31b

1) ORAN-ORANTI: Öğrenci oran-orantıda sorun yaşamasa da perspektif tam olarak uygulanamamıştır. Ön, arka figür ve obje yerleştirilmesinde sorun oluşmuştur.

2) ÇİZGİ: Sadece çizgi olarak çiçek çizimleri yapılmıştır. Diğerleri sulu boya tekniği kullanılarak uygulanmıştır.

3) RENK: 5 farklı renk kullanılmıştır. Bu renklerde en yoğun olarak mavi ve tonları uygulanmıştır.

4) BİRLİK: Renk tekrarları ve ara renklere yer verilmediği için birlik oluşumu sağlanamamıştır.

5) RİTİM: Çizilen insan figürleri ve çiçekler ritim oluşumu sağlanmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı			✓		
Çizgi		✓			
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 12 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-32a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Oran-orantı iyi bir şekilde uygulanmıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Eğri çizgilerin yoğunlukta olduğu resimde yatay çizgiler de yer almaktadır. Boya kalemleriyle de bu çizgiler uygulanmıştır.
- 3) **RENK:** Resimde 4 farklı renk kullanılmıştır. Ancak arka fon da renk kullanılmamıştır. Bu da boşluk oluşmasına sebep olmuştur.
- 4) **BİRLİK:** Renkler arası geçişler bulunmamaktadır. Sarı ve yeşil renk hakimdir. Ana ve ara renklere yer verilmediği ve boyamanın tam uygulanmaması birliğin sağlanmasını engellemiştir.
- 5) **BİÇİM:** Detaylara hiçbir şekilde dikkat edilmemiştir. Bu yüzden de biçim oluşmamıştır.

PUAN	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
ÖLÇÜTLER					
Oran-orantı					✓
Çizgi				✓	
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)			✓		
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 18 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-32b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci oran-orantıyı çözümlenmiştir. Kompozisyon olarak çok iyi yerleştirilmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Çok fazla çizgiye yer verilmemiştir. Daha çok boyayla şekil oluşumu tamamlanmıştır.
- 3) **RENK:** Sarı, turuncu ve mavi ton resmin tamamına hakim olmuştur. Arka fonda kullanılan mavi resmi tamamlamıştır.
- 4) **BİRLİK:** Kullanılan renk tekrarları birlik oluşumunu sağlamıştır.
- 5) **RİTİM:** Ritim etkisi çiçeklerin yapraklarıyla sağlanmıştır. Uygulanan sarı renk de bu etkiyi desteklemiştir.

PUAN ÖLÇÜTLER	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi				✓	
Renk					✓
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 24 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-33a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci oran-orantıya yer vermiş fakat kompozisyonun yerleştirilmesine dikkat etmemiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Sadece resmin yere oturmasında yatay ve düz çizgi kullanılmıştır. Ancak resmin tamamında eğri çizgiler uygulanmıştır.
- 3) **RENK:** Sarı ve mavi tonların yoğunlukta kullanıldığı resimde 4 farklı renk bulunmaktadır. Canlı renkler hakimdir. Yalnız ana ve ara renkler vurgulanarak kullanılmamıştır.
- 4) **BİRLİK:** Renk geçişlerine yer verilmediği için resimde birlik sağlanamamıştır.
- 5) **BİÇİM:** Detaylar dikkate alınmamıştır. Bu yüzden de biçim oluşumu engellenmiştir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı			✓		
Çizgi		✓			
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 10 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-33b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resimde kompozisyon oran-orantıya uygun bir şekilde yerleştirilmiştir. Perspektif ilkelerine de istenilen şekilde uyulmamıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Öğrenci resimde çizgiye çok fazla yer vermiştir. Boya kalemleriyle çizim tamamlanmıştır.
- 3) **RENK:** 6 farklı renk kullanılmıştır. Bu renkler arasında kahverengi, pembe ve mavi tonlar resmin tümüne hakim olmuştur. Kepçe makinesinde kullanılan kahverengi çiçeklerle bütünlük sağlamıştır.
- 4) **BİRLİK:** Renk tekrarları ve uyumlu, yumuşak renklerin uygulanması birlik oluşumunu çok iyi bir şekilde oluşturmuştur.
- 5) **RİTİM:** Çiçek detaylarına ve kepçe makinasındaki çiçek demetleri hareketlilik oluşumunda çok etkili olmuştur.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı			✓		
Çizgi		✓			
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 18 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-34a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Kopya olarak uygulanan resimde oran-orantı sorunu çözümlenmiştir. Kompozisyonun yerleştirilmesinde sorun görülmemektedir.
- 2) **ÇİZGİ:** Sert ve keskin çizgilerin kullanılması kopya resmin dışına çıkılmasına sebep olmuştur. Ve yoğunluk olarak yuvarlak çizgiler görülmektedir.
- 3) **RENK:** Sarı ve tonlarıyla birlikte mavi resmin tamamını oluşturan renklerdir.
- 4) **BİRLİK:** Kırmızı tonun çiçeğin orta kısımlarında ve sarı tonun da çiçeklerde dengeli bir şekilde kullanılması birlik oluşumunu tamamlamıştır.
- 5) **RİTİM:** Hareketlilik için detaylara önem verilmesi gerektiği düşünülürse; kopya edilen resimde bu oluşum sağlanamamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi		✓			
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)			✓		
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 13 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-34b

1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci serbest çalıştığı bu resimde oran-orantıyı istenilen şekilde oluşturmuştur. Kompozisyonda da bir sıkıntı görülmemektedir.

2) **ÇİZGİ:** Keskin ve titiz çizgiler kullanan öğrenci yaprak oluşumlarını da çok güzel bir şekilde uygulamıştır. Hatta çizgileri kök çiziminde de kullanarak bu etkiyi arttırmıştır.

3) **RENK:** Sarı, kahverengi ve mavi tonlar resmin tamamına hakim olmuştur. Ayçiçeği oluşumu algılanmış ve bu şekilde resim kağıda renkler kullanılarak yerleştirilmiştir. Boyama şekli de çok temizdir.

4) **BİRLİK:** Birlik sağlanması için ara renk ve renk tekrarları olması gerektiği düşünülürse; bu pek sağlanamamıştır. Çünkü renkler yalnız kalmış ve öbekler halinde yerleştirilmiştir.

5) **RİTİM:** Çiçek yapraklarının tek tek oluşturulması ve kökler de dahi ayrıntının oluşumuna dikkat edilmesi hareketlilik oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 21 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-35a

1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci resimde oran-orantıyı çözümlenememiştir. Kompozisyon resmin sağ tarafına kaydırılarak yerleştirilmiştir. Bu da denge bozukluğuna sebep olmuştur.

2) **ÇİZGİ:** Karmaşık, düzensiz ve ayrıntısız çizgilerle resim oluşturulmuştur. Kuru boya kalemiyle tamamlanan resim boya kalemleriyle çizilerek uygulanmıştır.

3) **RENK:** Sarı, kırmızı ve ara renk olan turuncu tonlarının yoğun olarak kullanılmasıyla resim tamamlanmıştır. Arka fon da mavi renkle boyanarak kompozisyon dengelenmiştir.

4) **BİRLİK:** Renklerin düzenli dağılımı ve ara renklere fazlaca yer verilmesi bütünlük oluşumunu sağlamıştır.

5) **RİTİM:** Ay çiçeğinin yapraklarının çizimindeki detaylar istenilen şekilde ritim oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi			✓		
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 16 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-35b

1) **ORAN-ORANTI:** Öğrencinin hayal gücüne bırakılan resimde oran-orantı çok iyi şekilde oluşturulmuştur. Kompozisyon dengeli bir şekilde yerleştirilmiş ve perspektif uygulaması çok iyidir.

2) **ÇİZGİ:** Temiz ve düzenli bir çizimle resim tamamlanmıştır. Kuru boya çalışması olarak yapılan resimde çiçekler, ağaç, ev, dere ve diğer nesnelere çizginin yoğun olarak kullanılmasıyla oluşturulmuştur.

3) **RENK:** Canlı renklerin çok kullanılmamasına rağmen dengeli bir dağılım sağlanmıştır. Mavi, yeşil ve sarı ton resmin büyük kısmına hakimdir. Renk dağılımları da iyi bir şekilde tamamlanmıştır.

4) **BİRLİK:** Kullanılan renk tekrarları ve ara renkler resimde birlik oluşumunun tamamlanmasını sağlamıştır.

5) **RİTİM:** Önce detaylı bir şekilde çizilen ayçiçekleri, ağaçların yaprakları, duvardaki tuğlalar ritim oluşumu için en önemli özelliktir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk					✓
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 25 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-36a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Kopya olarak verilen resme uygun olarak oran-orantı ta a en çözümlenmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Çizgiye yer verilmemiş ve ayrıntılar renk oluşumlarıyla sağlanmıştır. Kalın fırça vuruşları çizgi etkisini görmüştür.
- 3) **RENK:** Verilen resme uygun olarak renk kullanılmıştır. Renkler canlı ve temizdir. Ara renkler yerine daha çok net ve ana renkler yer almaktadır.
- 4) **BİRLİK:** Fırça vuruşları kullanılarak oluşturulan resim de renk tekrarları birlik oluşumunu sağlamıştır.
- 5) **RİTİM:** Renklerdeki ve çiçeklerdeki ayrıntılar hareketliliğin oluşumu için çok önemlidir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi				✓	
Renk					✓
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 24 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Ek 72**İMGELEME DAYALI ÇALIŞMA**

Tablo-36b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Perspektif kullanılmasında sıkıntı görülse de kompozisyondaki oran-orantı çok iyidir.
- 2) **ÇİZGİ:** Çiçeklerin ortası, martılar, dağ ve güneşte sert ve kalın çizgiler kullanılmıştır.
- 3) **RENK:** Sarı, yeşil ve mavi ton resmin tamamına hakim olan renklerdir. Arka fonda uygulanan kahverengi de resmi tamamlamıştır.
- 4) **BİRLİK:** Ayçiçeklerinin kompozisyonda çoğunluğu oluşturması, renk tekrarlarının kullanılması birliği sağlamıştır.
- 5) **RİTİM:** Martılar, ayçiçeklerindeki ayrıntılar hareketlilik oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı				✓	
Çizgi				✓	
Renk					✓
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 23 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-37a

1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci kompozisyonun oluşturulmasında pek sorun yaşamamıştır. Oran-orantı ise dengeli değildir. Saksı büyük çiçekler ise orantıya göre küçük yerleştirilmiştir.

2) **ÇİZGİ:** Resimde çizgi yoğunluğu çok yüksektir. Sadece çiçeklerde değil fon oluşumunda da çizgiye yer verilmiştir. Karmaşık çizgiler yoğunluktadır.

3) **RENK:** Yeşil ve sarı canlı renk olarak kullanılsa da diğer renkler soft olarak kullanılmıştır. Turuncu ve mavi ton resmin bütününde yer almıştır.

4) **BİRLİK:** Renk tekrarları ve ara renklerle bütünlük oluşumu sağlanmaya çalışılsa da kopya verilen resimdeki oluşum gerçekleştirilememiştir.

5) **RİTİM:** Kuru boya çalışması olarak uygulanan resimde boya etkisinden çok çizgi etkisi yer almaktadır. Ayrıntıya verilen önem ritim oluşumunu az da olsa sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi			✓		
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 10 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-37b

1) **ORAN-ORANTI:** Hayal gücünün etkili olarak kullanıldığı resimde oran-orantıda bazı dengesizlikler görülmektedir. Perspektif olarak ön ve arka nesne yerleştirilmesinde büyük miktarda sorun görülmektedir.

2) **ÇİZGİ:** Çizgiler çok temiz ve titiz bir şekilde kullanılmıştır. Çiçek, çimen, kelebek gibi birçok nesne ve canlının dış hatları konturla sınırlandırılmıştır.

3) **RENK:** 10'dan fazla renk resimde uygulanmıştır. Ancak resmi tamamlayan renk yeşildir. Hem fon oluşumunu, hem de renk bütünlüğünü sağlamıştır.

4) **BİRLİK:** Ev ve kelebeğe kullanılan pembe, ağaç ve çimenlerde kullanılan yeşil, kova ve bulutta kullanılan mavi gibi birçok yerde tekrar ve ara renklere yer verilmesi birlik oluşumunu sağlamıştır.

5) **RİTİM:** Yaprak, çimen, ayçiçeği, kelebek, kamyon ve kamyon üstündeki desenlere kadar ayrıntıya yer verilmesi ritim oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk					✓
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 25 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-38a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci oran-orantıya yer vermiş fakat kompozisyonun yerleştirilmesine dikkat etmemiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Sadece resmin yere oturmasında yatay ve düz çizgi kullanılmıştır. Ancak resmin tamamında eğri çizgiler uygulanmıştır.
- 3) **RENK:** Sarı ve mavi tonların yoğunlukta kullanıldığı resimde 4 farklı renk bulunmaktadır. Canlı renkler hakimdir. Yalnız ana ve ara renkler vurgulanarak kullanılmamıştır.
- 4) **BİRLİK:** Renk geçişlerine yer verilmediği için resimde birlik sağlanamamıştır.
- 5) **BİÇİM:** Detaylar dikkate alınmamıştır. Bu yüzden de biçim oluşumu engellenmiştir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi		✓			
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 9 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-38b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Perspektif, oran-orantı, kompozisyonun yerleştirilmesi çok iyidir.
- 2) **ÇİZGİ:** Renk etsinin de yoğunlukta kullanılmasına rağmen çizgiyle şekil oluşumu çok fazladır. Temiz çizgiler kullanılmıştır. Ve daha çok dikey çizgiler yer almaktadır.
- 3) **RENK:** Soft renkler yoğunlukta kullanılmıştır. Mavi, pembe ve yeşil tonları bütüne hakim olarak renklerdir.
- 4) **BİRLİK:** Renk tekrarları, ara renkler ve renklerin yerleştirilmesindeki orantı ritim oluşumunda büyük pay sahibidir.
- 5) **RİTİM:** Ağaç dallarının, ayçiçeklerinin, martıların, güneşin ve diğer nesnelerin de ayrıntılı olarak resmedilmesi ritim oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk					✓
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 25 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-39a

- 1) ORAN-ORANTI: Öğrenci resimde oran-orantıyı oluşturamamıştır. Kompozisyonun yerleştirilmesinde de hatalar bulunmaktadır.
- 2) ÇİZGİ: Yuvarlak ve eğri çizgilerin yanında yatay ve dikey çizgiler de kullanılmıştır. Ancak eğri çizgiler yoğunluktadır.
- 3) RENK: 6 ayrı rengin kullanıldığı resimde sarı, kırmızı ve turuncu renkler yoğunluktadır. Siyah renkler de koyu değer için vurgulanmıştır.
- 4) BİRLİK: Ana renkler ara renklerle desteklenmiş ve resimde birlik sağlanmıştır. Ancak arkada renk kullanılmaması bu resmin tamamlanmasını engellemiştir.
- 5) BİÇİM: Detaylara verilen önem ritmin oluşumunu kolaylaştırmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi				✓	
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim			✓		

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 15 puan olarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-39b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Hayal gücünün hakim olduğu resimde oran-orantı çözümlenmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Kuru boya olarak uygulanan resimde boya kalemleriyle çizim tamamlanmıştır. İnce ve temiz çizgiler resimde yer almaktadır.
- 3) **RENK:** Birçok rengin yer aldığı resimde sıcak renkler yoğunluktadır. Fonu mavi ve yeşil renk tamamlarken dağdaki kahverengi resme değer katmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Ayçiçeklerindeki tekrarlar, renk olarak da sade ve ara renkler birliğin oluşumunu sağlamıştır.
- 5) **RİTİM:** Ayçiçekleri, dağ, bulut, ve martılardaki fazla ve ayrıntılı çizimler hareketlilik oluşumunu tamamlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı				✓	
Çizgi				✓	
Renk					✓
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim			✓		

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 20 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-40a

- 1) ORAN-ORANTI: Büyük ölçüde kompozisyon oluşsa da oran-orantı sağlanamamıştır.
- 2) ÇİZGİ: Dikey yatay çizgilerin yanında eğri ve yuvarlak çizgiler de yoğunluktadır.
- 3) RENK: 6 farklı renk kullanılmıştır. Sarı, turuncu ve kırmızı renk yoğunluktadır. Arka fon da kullanılan mavi renk de objeyi öne çıkarmıştır.
- 4) BİRLİK: Ana renklerin yanında ara renklerin de kullanılması resimde birliğin sağlanmasında etkilidir.
- 5) BİÇİM: Detayların özenli bir şekilde uygulanması ritmin oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi			✓		
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 17 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-40b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci oran-orantıyı istenilen şekilde uygulamıştır. Kompozisyon yerleştirilmesi de çok iyidir.
- 2) **ÇİZGİ:** Çizgilere büyük yer verilmiştir. Temiz ve düzenli çizgiler kullanılmıştır.
- 3) **RENK:** Pembe ve mavi tonlar yoğunluktadır. Özellikle mavi renk fonda da kullanılarak denge kurulmuştur.
- 4) **BİRLİK:** Büyük ve küçük ayçiçekleri, güneş ve güneşteki renk detayları bütünlük oluşumunu sağlamıştır.
- 5) **RİTİM:** Güneşte çizilen yüz ayrıntıları, yaprakların tek tek çizilmesi yani detaylara verilen önem hareketlilik oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi					✓
Renk					✓
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 24 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-41a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Kompozisyonun yerleştirilmesinde orantı sağlanmıştır. Ancak kendi içinde yani vazoya göre çiçeklerin yerleştirilmesinde bu orantı önemsenmemiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Yatay çizginin yanında eğri çizgiler de kullanılmıştır. Fonda düz çizgiyle zemin etkisi verilirken, eğri çizgilerle de çiçekler oluşturulmaya çalışılmıştır.
- 3) **RENK:** resimde 5 ayrı renk yer almaktadır. Ayrıca sarı ve yeşil tonun fazlasıyla kullanıldığı görülmektedir.
- 4) **BİRLİK:** Ana renklerin yanında ara renklerin de yer alması resimde birliğin oluşumunu kolaylaştırmıştır. Renk geçişleriyle de bu özellik tamamlanmıştır.
- 5) **BİÇİM:** Detaylar dikkate alınmış fakat istenildiği gibi uygulanamamıştır. Bu da biçimin oluşmasını engellemiştir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi			✓		
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 12 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-41b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Minyatür etkisi görülen resimde oran-orantı çok iyidir. Kompozisyon yerleştirilmesinde de sıkıntı görülmemektedir.
- 2) **ÇİZGİ:** Karmaşık çizgiler resimde yoğunlukta kullanılmıştır. Sadece boyama yoluyla değil çizgiler kullanılarak boyama etkisi oluşturulmuştur.
- 3) **RENK:** Yeşil ve kahverengi ton resmin tamamına hakim olmuştur. Küçük nesnelere içinde de sarı, mavi, kırmızı gibi renkler de kullanılarak detaylar oluşturulmuştur.
- 4) **BİRLİK:** Uygulanan renk tekrarları ve ara renkler birlik oluşumunu sağlamıştır. Ancak keskindir ve yumuşak geçişler kullanılmamıştır.
- 5) **RİTİM:** Araba çizimleri, çocuklar ve ayçiçeklerindeki ayrıntılara verilen önem hareketlilik oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi			✓		
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 17 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-42a

- 1) ORAN-ORANTI: Resimde oran-orantı bulunmamaktadır.
- 2) ÇİZGİ: Daha çok eğri çizgilerin yer aldığı resimde boya kalemleriyle de aynı etki vermeye çalışılmıştır.
- 3) RENK: 4 farklı rengin kullanıldığı resimde cansız renkler bulunmaktadır. Sarı ve mavi tonlar hakimdir.
- 4) BİRLİK: Sadece sarı ve mavi renkler kullanılıp ara renkler kullanılmadığı için birlik sağlanmamıştır.
- 5) BİÇİM: Öğrenci detaylara fazla dikkat etmemiş bu yüzden de biçim oluşturulamamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi			✓		
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 9 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-42b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Kompozisyon ve oran-orantı iyi bir şekilde yerleştirilmiştir. Nesnelerin yerleri ve büyük, küçük ilişkisi oldukça iyidir.
- 2) **ÇİZGİ:** Sadece çizgi güneş, traktör ve figür oluşumunda kullanılmamıştır. Çizgiler net olmamakla birlikte boyayla oluşturulmuştur.
- 3) **RENK:** Yoğunlukta soğuk renkler resme hakimdir. Ve fonda mavi renk kullanılarak mekan oluşumu sağlanmıştır. Sarı, yeşil, kahverengi ve kırmızı resmin içinde yer alan renklerdir.
- 4) **BİRLİK:** Renk tekrarlarına yer verilmesi birlik oluşumunu sağlamıştır.
- 5) **RİTİM:** Sınırlı olsa da ritim oluşumu sağlanmıştır. Bu da kamyonda verilen ayrıntı figür çiziminde görülmüştür.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi			✓		
Renk					✓
Birlik(bütünlük)				✓	
Ritim			✓		

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 20 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-43a

- 1) ORAN-ORANTI: Resimde oran-orantı yeterince sağlanamamıştır. Özellikle kompozisyon yerleştirilmesinde büyük sorun vardır.
- 2) ÇİZGİ: Çok fazla çizgi kullanımı görülmemektedir. Daha çok boyamayla resim tamamlanmıştır.
- 3) RENK: 4 farklı rengin kullanıldığı resimde daha çok sarı ve tonları kullanılmıştır.
- 4) BİRLİK: Sarı ve mavi tonların fazlaca kullanıldığı resimde ara tonlara çok yer verilmemiştir. Bu da resmin tekdüze yani hep aynı renklerden oluşmasına sebep olmuştur.
- 5) RİTİM: Detaylara yeterince önem verilmemesi resimde biçimin oluşmasını engellemiştir.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı	✓				
Çizgi		✓			
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim	✓				

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 9 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-43b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Kompozisyon oran-orantı kullanılarak iyi bir şekilde çözümlenmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** Martı, çiçek ve güneşte genel olarak yuvarlak çizgi kullanılmıştır. Kuru boya olarak yapılan resimde yer yer çizgiyle boyama etkisi sağlanmıştır.
- 3) **RENK:** 5'den fazla renk kullanılmıştır. Mekan oluşumunu mavi ve kahverengi ton resmi tamamlamıştır. Ve daha çok soğuk renkler resimde fazla kullanılmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Çizim olarak martılardaki tekrarlar, ev ve çiçeklerdeki çizimlerin yanında renk olarak kullanılan tekrarlarla bütünlük oluşumu gerçekleştirilmiştir.
- 5) **RİTİM:** detaylara verilen önem, özellikle ayçiçekleri ve martılar ritim oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı				✓	
Çizgi					✓
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)			✓		
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 19 puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-44a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Öğrenci resimde oran-orantıyı güzel bir şekilde uygulamıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Eğri ve düz çizgilerden oluşmuştur.
- 3) **RENK:** Resim 5 farklı renkten oluşmuştur. Açık tonlar resmin geneline hakimdir.
- 4) **BİRLİK:** Açık tonların daha çok kullanıldığı resimde çiçekte kullanılan bordo renk resmin canlanmasını sağlamıştır. Renkler arası geçişler güzeldir.
- 5) **RİTİM:** Detayların dikkate alınması resmin biçiminde büyük önem taşımaktadır. Öğrenci bunu resimde çok iyi kullanmıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı					✓
Çizgi				✓	
Renk					✓
Birlik(bütünlük)					✓
Ritim					✓

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 24 puan alarak başarılı olduğu saptanmıştır.

Tablo-44b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Oran-orantı çözümlenmiştir. Ancak kompozisyon sağa kaydığı için mekan sorunu yaşanmıştır.
- 2) **ÇİZGİ:** Yoğunlukla çizgi kullanılarak resim tamamlanmıştır. Traktör ve ayçiçekleri renk dışında çizgiyle oluşturulmuştur. İnce ama kontur çizgiler yoğunluktadır.
- 3) **RENK:** Resmin tamamında soft renkler kullanılmıştır. Sarı ve mavi tonlar resmi tamamlayan renklerdir.
- 4) **BİRLİK:** Ayçiçeklerinin sadece sol üst köşede, traktörlerin de sadece kağıdı sağ köşesinde kullanılması birlik oluşumunu az da olsa engellemiştir.
- 5) **RİTİM:** Ayçiçeklerinin tek tek çizilmesi ve ince ayrıntılarıyla birlikte traktörlerin çizilmesi hareketliliğin oluşumunu sağlamıştır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı		✓			
Çizgi			✓		
Renk		✓			
Birlik(bütünlük)		✓			
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 13 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Tablo-45a

- 1) **ORAN-ORANTI:** Resimde oran-orantı istenildiği gibi sağlanamamıştır. Özellikle kompozisyon yerleşimi kötüdür. Boşluklar eşit değildir.
- 2) **ÇİZGİ:** Kuru boya çalışması olarak yapılan resimde daha çizim eğri çizgilerle yapılmış. Ama boyaması daha çok düz çizgiler kullanılarak tamamlanmıştır. Bu çizgiler de belli bir düzen içinde değildir.
- 3) **RENK:** Resimde 6 farklı renk kullanılmıştır. Renkler çok açık tonlarda kullanılmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Hep aynı tonların kullanılması resimde ön arka yüzey olayını yitirmesine sebep olmuştur. Yer yer koyu tonların kullanılmaması da resmi tekdüze olmasında etkindir.
- 5) **RİTİM:** Detaylara olabildiğince yer verilmiştir. Özellikle çiçeklerin yaprak kısımları göze çarpmaktadır.

ÖLÇÜTLER	PUAN				
	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
Oran-orantı			✓		
Çizgi	✓				
Renk			✓		
Birlik(bütünlük)	✓				
Ritim		✓			

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 9 puan alarak başarısız olduğu saptanmıştır.

Ek 90**İMGELEME DAYALI ÇALIŞMA**

Tablo-45b

- 1) **ORAN-ORANTI:** Kompozisyon olarak çiçeklerin ve yolun yerleştirilmesi çok iyidir. Oran-orantı çözümlenmiştir.
- 2) **ÇİZGİ:** İnce ve temiz çizgiler yer almaktadır. Boyadan çok kontur çizgiler kullanılmıştır.
- 3) **RENK:** Sadece mavi, sarı ve yeşil renk resmin tamamına hakim olan renklerdir. Sarı rengin hem ön hem de arkadaki ayçiçeklerinde kullanılmıştır.
- 4) **BİRLİK:** Renk tekrarları ve tamamlayıcı olarak kullanılan yeşil renk birlik oluşumunu sağlamıştır.
- 5) **RİTİM:** Ayçiçeklerinin oluşumu ve yol çizgileri resimdeki hareketliliğin oluşumunu kolaylaştırmıştır.

PUAN	1 puan	2 puan	3 puan	4 puan	5 puan
ÖLÇÜTLER					
Oran-orantı				✓	
Çizgi		✓			
Renk				✓	
Birlik(bütünlük)			✓		
Ritim				✓	

25 puan üzerinden değerlendirilen kopya yöntemine dayalı kazanımda öğrencinin 17puan olarak başarılı olduğu saptanmıştır.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Özgeçmiş

Adı Soyadı:	ELİFE ŞAHİN	İmza:		
Doğum Yeri:	KONYA			
Doğum Tarihi:	03/07/1988			
Medeni Durumu:	BEKAR			
Öğrenim Durumu				
Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	AHMET PERİHAN DEMİROK İLKÖĞRETİM OKULU		KONYA	1999
Ortaöğretim	AHMET PERİHAN DEMİROK İLKÖĞRETİM OKULU		KONYA	2002
Lise	KONYA ÇİMENTO ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ	RESİM	KONYA	2006
Lisans	SELÇUK ÜNV. AHMET KELEŞOĞLU EĞİTİM FAKÜLTESİ	RESİM	KONYA	2010
Yüksek Lisans				
İş Deneyimi:	KOMEK			
İlgi Alanları:				
Aldığı Ödüller:				
Tel:	05065384052			
Adres	YAZIR MAHALLESİ FÜRUZAN SOKAK GÖLKENT SİTESİ 6/B BLOK NUMARA:9 SELÇUKLU KONYA			